

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 10 (387)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

21 травня 2015 року

НОВИНИ

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

РЕКТОР ТДМУ І ГОЛОВА ОБЛАСНОЇ РАДИ ОБГОВОРИЛИ ПОДАЛЬШУ СПІВПРАЦЮ

Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда 14 травня зустрівся з головою Тернопільської обласної ради Василем Хомінцем, головним лікарем комунального закладу

внесок медичного університету в ремонт та модернізацію обладнання у відділеннях лікарні. Зокрема, наголосив на оснащенні відділення малоінвазивної хірургії, діагностичного відділення та інших.

«Отримувати передовий досвід у відділення малоінвазивної хірургії в університетську лікарню їдуть з усієї України, — підкреслив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда. — Над впровадженням інноваційних технологій в інших відділеннях університету працюватиме спільно з лікарнею й надалі».

обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» Василем Бліхарем, заступником голови облради Олегом Боберським і керуючим справами виконавчого апарату облради Ігорем Дулебою. Під час зустрічі йшлося про співпрацю між облрадою та ТДМУ щодо перспектив діяльності й розвитку університетської лікарні.

Михайло Михайлович розповів про

Василь Хомінець наголосив на необхідності втілення інвестиційних проектів у медичній галузі краю, зокрема, в університетській лікарні.

На завершення зустрічі учасники вирішили провести у червні цього року відкрите розширене засідання наглядової ради університетської лікарні, під час якого планують обговорити перспективи її подальшої діяльності.

НАУКОВЦІ ОТРИМАЛИ ВІДЗНАКИ ОБЛРАДИ ТА ОДА

З нагоди Дня науки викладачів, аспірантів і студентів Тернопільщини голова обласної ради Василь Хомінець та в. о. заступника голови ОДА Іван Бабійчук відзначили спільними грамотами за вагомий внесок у розвиток наукової галузі. Нагороди отримали й представники ТДМУ, зокрема, завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини,

дучав Центральної науково-дослідної лабораторії Наталія Лісничук, аспірант кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фізотерапії, голова Студентського наукового товариства Світлана Лотоцька, аспірант кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами Ярина Йосик.

«На жаль, наукова праця у нашій державі не пошанована належним чином. Переконали, що ситуація зміниться на краще, адже українські науковці, в тому числі й тернопільські, вже довели, що мають величезний фаховий потенціал, сучасні інноваційні ідеї та розробки», —

професор Арсен Гудима, завідувач кафедри функціональної діагностики та клінічної патофізіології, професор Марія Марушак, завідувач кафедри клініко-лабораторної діагностики, професор Інна Криницька, доцент кафедри фармакології з клінічною фармакологією, керівник наукового відділу Оксана Шевчук, старший науковий співробітник, доцент, заві-

азначив голова обласної ради Василь Хомінець.

Виконуючий обов'язки заступника голови облдержадміністрації Іван Бабійчук також побажав науковцям успішних гарячих і висловив сподівання, що невдовзі держава почне більше вкладати коштів у розвиток науки в нашій країні.

(Прес-служба ТДМУ)

Оксана ТВЕРДОХЛІБ – студентка 2 курсу медичного факультету

Стор. 6

У НОМЕРІ

Стор. 2

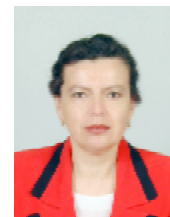
ВСЕУКРАЇНЬСЬКА СТУДЕНТСЬКА ОЛІМПІАДА З АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ВІДБУЛАСЯ В ТДМУ

Уже другий рік поспіль у Тернопільському державному медуніверситеті відбувається Всеукраїнська студентська олімпіада з професійно-орієнтованої дисципліни «Анатомія людини». На другий етап олімпіади з'їхалися 23 студенти з одинадцяти медичних університетів та академій України.

Стор. 7

ОКСАНА ХЛІБОВСЬКА: «У ЖИТТІ НАДИХАЄ ВЕСНА, ГАРНІ ЛЮДИ ТА ДОБРІ СПРАВИ»

Серед наукових інтересів доцента Оксани Хлібовської – проблеми сучасного акушерства та гінекології, зокрема, стратегії використання новітніх перинатальних технологій, ведення вагітних з екстрагенітальною патологією. Свій власний досвід та напрацювання науковців кафедри вона щедро передає молодому поколінню лікарів.

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА СТУДЕНТСЬКА ОЛІМПІАДА З АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ВІДБУЛАСЯ В ТДМУ

У пору, коли зацвітають сади, стало традицією проводити Всеукраїнську студентську олімпіаду з професійно-орієнтованої дисципліни «Анатомія людини», яка уже другий рік поспіль відбувається у Тернопільському державному медичному університеті. На другий етап олімпіади з'їхалися 23 студенти з одинадцяти медичних університетів та академій України. Теоретичну підготовку, знання анатомічних препаратів та володіння латинською термінологією оцінювало журі – професор І.Є. Герасимюк (Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського), професор

В.Г. Черкасов (Національний медичний університет імені О.О. Богомольця), професор Л.В. Фоміна (Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова), професор О.Я. Жураківська (Івано-Франківський національний медичний університет імені І.І. Боймиструка

завуч кафедри анатомії людини О.Я. Галицька-Хархаліс (обоє – Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського).

У першому турі олімпіадці давали анатомічний опис певного органу, у тому числі особливості його кровопостачання, іннервації та лімфовідтоку. Для цього шляхом випадкової комп'ютерної вибірки кожен з учасників отримав білет з трьома запитан-

нями, на які давав відповідь у письмовій формі.

Найкраще впоралися з таким завданням студенти ТДМУ імені І.Я. Горбачевського, Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, Запорізького, Вінницького, та Івано-Франківського медичних університетів. У другому турі юнаки та дівчата проходили комп'ютерне тестування, тест складався з 25 питань, які про-

понували вирішити протягом 30 хвилин.

Третій тур олімпіади оцінював практичні навички та володіння латинською термінологією. У проведенні цієї стадії олімпіади та оцінюванні результатів, як і письмових робіт, брали участь члени журі – викладачі нашого університету, а також провідні професори-анатоми з інших медичних університетів.

Об'єктивності оцінок знань і вмінь студентів сприяли як автоматичний підрахунок набраних балів, так і відкритість роботи журі.

Дипломом I ступеня нагороджена студентка ТДМУ Катерина Булавина. Друге місце здобув Назарій Лазько (Національний медичний університет імені О.О.Богомольця), а третім перемогу святкував Сергій Полєєв із Запорізького державного медичного університету.

Після підбиття підсумків олімпіади та вручення нагород переможцям для учасників організували поїздку та екскурсію до Збаразького замку. Весняне сонце й потреба розвіяти напруження від олімпіади сприяли приємній подорожі та спогляданню історії та мистецтва рідного краю.

Борис РЕМІНЕЦЬКИЙ,
доцент кафедри анатомії
людини

ПОЗМАГАЛИСЯ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ ДВОБОЇ

Організатори гри «Що? Де? Коли?» в ТДМУ провів інтелектуальний двобій між викладачами і студентами. Зазначимо, що за задумом майбутніх медиків команди гравців були змішаного типу.

«Мета цієї інтелектуальної дуелі полягає в тому, аби зблизити викладачів і студентів, дати їм можливість разом попрацювати в одній команді. Переможцями стануть ті, хто упродовж трьох раундів набере найбільшу кількість правильних відповідей. Окрім того, капітани мають можливість подати апеляцію, якщо їх не влаштовуватиме рішення журі. Для цього двообою питання готував оргкомітет, до складу якого увійшли студенти Богдан Фецен-

ко, Артем Мацько, Олег Мельник, Юлія Ярош та я. За моїми спостереженнями, учасники обох команд відразу знайшли спільну мову, активно обговорювали версії відповідей на кожне питання та доброзичливо ставилися один до одного», – розповів Михайло Бандрівський.

За звання кращих інтелектуалів змагалися дві команди. До складу першої увійшли проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ, доцент кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії Юлія Данилевич, доцент кафедри медичної біохімії Тетяна Ярошенко, студенти медичного факультету Марія Брезницька, Петро Табас, Катерина Андрушкевич. Команда №2 скла-

далася з доцента кафедри медицини катастроф і військової медицини Петра Левицького, старшого лаборанта кафедри гістології та ембріології Соломії Крамар, викладача кафедри філософії та суспільних дисциплін Тараса Кадобного, студентів медичного факультету Наталії Закерничної, Мар'яни Яремишин і Тараса Колесника.

«Насправді сьогодні грати дуже легко, оскільки за нашим столом зібралися ті люди, з якими приємно й цікаво спілкуватися. Знаю всіх викладачів, які вирішили взяти участь у цій події. Питання виявилися легшими, ніж очікувала. Крім того, викладачі допомагають нам прийняти правильне рішення», – поділилася враженнями студентка другого

курсу медичного факультету Катерина Андрушкевич.

Асистент Юлія Данилевич і проректор Іван Кліщ зазначили, що їм цікаво було опинитися пліч-о-пліч зі студентами в одній команді. Юнацький запал, емоційність додали всім погідного настрою.

Петро Левицький висловив загальну думку команди: всі задоволені, що у цікавий спосіб проводять вільний час.

Зазначимо, що цього разу перемогла команда №2, яка отримала пам'ятні грамоти та призи. Сподіваємося, що цей експеримент матиме продовження, адже він додав до щоденного життя університету ще одну яскраву барву емоцій та спогадів.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ПОКАЗАЛА ВІДМІННІ ЗНАННЯ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Першокурсниця ТДМУ Аліна Крашівська виборола друге місце у II-му етапі Всеукраїнської олімпіади з латинської мови та основ медичної термінології, яка відбулася на базі Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького.

У цих мовних змаганнях взяла участь 28 студентів медичних факультетів вищих навчальних закладів України.

Завдання з олімпіади склалися з питань з анатомічної та клінічної термінології, випускування рецептів, написання діагнозів, а також культурологічних аспектів викладання дисципліни.

Підготовкою Аліни Крашівської до цієї олімпіади займалася доцент кафедри іноземних мов з медичною термінологією Галина Паласюк.
(Прес-служба ТДМУ)

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,**
О. БУСЬКА,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
держмедуніверситет
імені І.Я. Горбачевського,
ім. І.Я. Горбачевського
голове управління охорони
здоров'я облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
імені І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Терно-
пільському
держмедуніверситеті
імені І.Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ДОБРИЙ ТА УСПІШНИЙ ШЛЯХ ЖИТТЯ ПРОФЕСОРА ОЛЕГА КОТА

17 травня виповнилося 75 років професорові кафедри імунології, алергології та загального догляду за хворими ТДМУ Олегові Миколайовичу КОТУ.

Вельмишановний Олеже Миколайовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 75-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після двох років практичної лікарської роботи, успішно

пройшли майже 45-літній трудовий шлях аспіранта, асистента кафедри факультетської хірургії, асистента, доцента, професора, завідувача кафедри хірургії факультету післядипломної освіти, професора кафедр загальної хірургії, хірургії №1, імунології, алергології та загального догляду за хворими.

Особлива плідна сторінка Вашої професійної діяльності — робота в Алжирі, а також головним хірургом Тернопільського

обласного відділу охорони здоров'я.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників першого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-хірурга, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Усім пам'ятна Ваша активна громадська діяльність, зокрема, куратором студентських груп, відповідальним за виховну роботу на четвертому курсі медичного факультету, членом народного контролю інституту, лектором товариства «Знання» і «Просвіти», секретарем спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикла-

професора кафедри загального догляду за хворими.

О.М. Кіт брав активну участь в організації та проведенні 1997 р. перших засідань спеціалізованої наукової вченої ради університету із захисту кандидатських і докторських дисертаційних робіт, був її першим вченим секретарем. Олег Миколайович постійно працює над підвищенням свого професійного рівня, займається науковою роботою, постійно впроваджує в практику хірургічної діяльності сучасні нові методи діагностики та лікування хворих. Бере активну участь у проведених клінічних та патолого-анатомічних конференцій в клініці, в роботі Всеукраїнських конференцій, симпозіумів, з'їздів хірургів. Він є досвідченим, висококваліфікованим лікарем-хірургом, педагогом, користується заслуженим авторитетом та повагою серед колег, хворих і студентів. Першочергове значення Олег Миколайович надає практичній роботі студентів, оволодінню навичками клінічного обстеження хворого, застосуванню найновіших методів діагностики та лікування хірургічних хворих. Поряд з основною педагогічною, науковою та лікувальною роботою він активно займається й громадською роботою, неодноразово виступає з публікаціями на сторінках університетської газети «Медична академія», «Вільне життя», по обласному і Українському радію. Велику увагу приділяє роботі з творчою молоддю. Під його керівництвом підготовлені й захи-

щені три кандидатські дисертації та 5 магістрантських робіт. Олег Миколайович є автором і співавтором понад 250 наукових праць. За його керівництвом і редакцією підготовлено та видано цілу низку навчальних підручників і посібників, за якими навчаються студенти всієї України, зокрема: першого

підручника з «Медсестринства в хірургії» (2002); «Хірургія» (2004); «Невідкладні стани в хірургії» (2008); «Перша долікарська допомога» (2008); «Основи трансфузіології» (2009); «Хірургічне лікування захворювань жовчних шляхів у хворих із супутньою серцево-судинною патологією» (2010). Він є співавтором підручників «Шпитальна хірургія», «Невідкладна хірургія», «Догляд за хворими в домашніх умовах», «Клінічна хірургія», 32 методичних рекомендацій, 10 патентів та понад 30 раціоналізаторських пропозицій. Слід зазначити, що Олег Ми-

колайович є надзвичайно чуйним і простим у спілкуванні, він готовий завжди уважно вислухати співрозмовника та дати йому корисну пораду. Співробітники, студенти, хворі поважають його за порядність, доброзичливість, людяність і високий професіональний рівень та бажають ювіляру міцного здоров'я, довгих років життя, творчої наснаги і подальших успіхів науковця, педагога й лікаря.

Усьому колективу ННІ медсестринства та кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими, всім, хто пройшов з Вами нелегкими професійними дорогами, надзвичайно приємно привітати Вас, Олеже Миколайовичу, із 75-річчям! Насамперед хочеться побажати Вам міцного здоров'я, молодечого запалу, міцності духу й наснаги для здійснення всього задуманого на довгі-довгі роки.

Нехай у Ваших задумах завжди буде мудрість, на роботі — підтримка, вдома — увага і турбота, у серці — світло від людської вдячності. Нехай завжди, аж до сторіччя, Вас супроводжує щаслива зоря удачі, Боже благословення, а у Вашім домі панують любов, злагода та добробут на многая й благага літ.

Ваш ювілей — не тільки Ваше свято.

Радіють Ваші рідні й друзі теж.

Хай Бог пошле іще років багато, багатого, щасливого, радісного життя!

Здоров'я, щастя, радості без меж!

Нехай добром наповнюється хата,

Достатком, щирістю і сонячним теплом.

Хай буде вірних друзів в ній

дом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів

Бажаємо Вам, вельмишановний Олеже Миколайовичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя та затишку, активного й щасливого довголіття.

Хай на життєвій Вашій довгій ниві
Росте зерно достатку і добра,
Щоб Ви були здорові і щасливі,
Щоб доля тільки світлою була!

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

багато,
Прихильна доля огорта крилом.
А весні будуть світлі, легкого-рилі,
Не буде втоми лагідним рукам.
Нехай здійснився те що, не збулося,
І добре серце не підкориться рокам.
Нехай душа у Вас ніколи не старіє,
На білій скатертині буде хліб і сіль,
Своім теплом Вас завжди сонце гріє,
Слова подяки линуть звідусіль.
В житті нехай все буде що потрібно,
без чого не складається життя:
Любов, здоров'я, щастя, дружба та вічна нестаріюча душа.
Смійтесь більше і менше сумуйте,
Щораз багатійте, ще краще газдуйте,
Хай думи ніколи спочинку не знають,
Хай легко, мов крила, внучат пригортають.
Хай серце ще довго тріпоче в грудях!
Живіть до ста років на поміч всім людям,
Здоров'я міцного Вам зичимо щиро,
Ласки від Бога, від людей добра
На многії й щасливі літа!!!
Колектив ННІ медсестринства та кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими

19 травня відзначила ювілейний день народження ветеран ТДМУ Галина Михайлівна ШМИНДЮК.

Вельмишановна Галино Михайлівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви пройшли 37-літній трудовий шлях бібліотекаря, старшого бібліотекаря одного з найважливіших підрозділів — бібліотеки в перший період становлення та подальшого розвитку університету.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Галино

Михайлівно, доброго здоров'я, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,

Щоб довгі літа плечей не схилили,

Щоб спокій і мир панували на світі,

Щоб радість знайшли Ви в онуках і дітях!

Ректорат Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського

ДУМКИ СЛАВЕТНИХ

Жити — означає працювати.

І. Айвазовський

Робота — це моя життєва функція. Коли не працюю, то не відчуваю в собі ніякого життя.

Жюль Верн

Життя — це місяць, це праця. Уявляти собі життя лише приємним, це означає його принижувати.

Ж. Гюго

Життя дається всім, а вміння жити — небагатьом.

Сарденікус

Праця — перша умова життя, мудрість — мета, а щастя — нагорода.

Ф. Міллер

ПОТУЖНИЙ ПОШТОВХ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Уже традиційно щороку навесні фахівці сімейної медицини та інших дотичних клінічних і наукових медичних спеціальностей збираються на свою найвищу раду, щоб в атмосфері глибокого та всебічного аналізу оглянути пройдений шлях та обговорити завдання на наступний період. Колективно схвалені програми та рішення, як правило, наповнюються добрими справами, які в турботі про здоров'я людей підносять доступність та якість надання меддопомоги на первинній ланці охорони здоров'я на вищій щабель.

Таке шляхетне завдання ставив перед собою й цьогорічний форум з міжнародною участю «Актуальні питання діагностики, лікування, раціональної фармакотерапії, диспансеризації та реабілітації в практиці сімейного лікаря», який відбувся 14-15 травня у нашому університеті. Зорганізована з ініціативи кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини ТДМУ (завідувач кафедри – професор Лілія Бабінець), конференція внесена до реєстру МОЗ з'їздів, конгресів, симпозіумів і науково-практичних конференцій на 2015 рік за № 96 (НПК). Відбувся форум у ТДМУ під егідою Асоціації сімейних лікарів Тернопільської області. Створили цю громадську організацію працівники кафедри за підтримки департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації. Ця асоціація нині налічує понад 300 членів. Необхідно також зауважити, що інноваційна мультидисциплінарна кафедра сімейної медицини на додипломному рівні викладання була вперше створена саме у нашому ВНЗ за сприяння члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Ковальчука 15 років тому.

З різних куточків Тернопільщини прибуло понад 300 лікарів загальної практики-сімейної медицини, а також провідних науковців зі столиці, Львова, Харкова, Луганська, Полтава, Вінниці. Крім сімейних лікарів, делегатами конференції стали дільничні педіатри та терапевти, клінічні фармакологи, неврологи, рефлексотерапевти й реабілітологи.

Нині інституція сімейної медицини, як наголосив у вітальному слові проректор з наукової роботи ТДМУ, професор Іван Кліщ, є однією з найбільш потужних у галузі охорони здоров'я України: «У контексті реформ медичної галузі сімейну клінічну практику визначено ключовою, бо саме первинна допомога має формувати здоров'я нації. У шостій редакції Концепції охорони здоров'я Тернопільщини первинна ланка – на пріоритетних позиціях». Також професор Іван Кліщ ознайомив присутніх з набутками ТДМУ, зокрема, у науково-навчальній роботі та досягненнями діяльності навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги університету, що створені у сільській місцевості, де здобувають практичні знання наші студенти. Він побажав учас-

Іван КЛІЩ, проректор ТДМУ, професор

никам форуму плідної праці, цікавого спілкування й приємних вражень від перебування на Тернополі.

Привітав шановану аудиторію й директор департаменту охорони здоров'я обласної держадміністрації Володимир Курило. Висловила вітання також начальниця відділу первинної медико-санітарної допомоги МОЗ України Уляна Ткаленко. Приємним сюрпризом для лікарів загальної практики-сімейної медицини стало нагородження найактивніших членів професійної асоціації Тернополля за сумлінну працю. Пре-

Лілія БАБІНЕЦЬ, професор

зидент Асоціації сімейних лікарів, спеціаліст з питань сімейної медицини департаменту охорони здоров'я ОДА Олексій Ткач і віцепрезидент, професор Лілія Бабінець вручили їм цінні подарунки – юлайзери, довідники лікарських засобів, примірники І тому національного підручника з сімейної медицини (працівники кафедри увійшли до авторського колективу).

Загалом для учасників конференції підготували 20 доповідей, які стосувалися різних аспектів діагностики, лікування, раціональної фармакотерапії, диспансеризації та реабілітації в практиці сімейного лікаря, а також порушили чимало актуальних питань розвитку сімейної медицини.

Із зацікавленням слухали присутні доповідь головного позаштатного спеціаліста МОЗ України зі спеціальності «загальна практика-сімейна медицина», завідувача кафедри сімейної медици-

(Зліва направо): **Володимир КУРИЛО, директор департаменту охорони здоров'я обласної держадміністрації, Уляна ТКАЛЕНКО, начальник відділу ПМСД МОЗ України, Ігор НАЙДА, HR-директор корпорації «Юрія-Фарм»**

ни та амбулаторно-поліклінічної допомоги Національної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, професора Лариси Матюхи. Вона розповіла про концепцію лікування неінфекційних захворювань у системі сімейної медицини на засадах, запропонованих ВООЗ.

Багато питань для роздумів порушив у своїй доповіді «Нова Людина – Лікар – актуальні питання становлення» представник міжнародної програми навчання майбутніх лікарів «Сходи майбутнього», HR-директор корпорації «Юрія-Фарм» Ігор Найда. Він зокрема мовив про необхідність підняти значущість професії медика в нашому суспільстві: «Можемо це зробити за допомогою самоврядування медиків не лише в рамках уже усталеної традиції, а насамперед професійних спілок, медичних асоціацій, яким поступово будуть передавати певні функції, що досі виконувало Міністерство та державні структури галузі. Нашу роботу треба будувати на засадах виховання у кожного майбутнього сімейного лікаря самостійності, тобто кожен має бути відповідальним і самостійно визначати своє життя, ґрунтуючись на моральності. Інший принцип – професіоналізм. Третій – цілеспрямованість, що спонукає робити щось значуще для всього суспільства».

Значний інтерес учасників зібрання викликала й доповідь завідувача кафедри госпітальної терапії з професійними хворобами Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава), професора Івана Катеренчука «Вегетативні та психосоматичні дисфункції у серцево-судинному континуумі та можливості її фітотерапевтичної корекції у практиці сімейного лікаря».

Чимало інформації почерпнули учасники форуму й у виступі завідувача кафедри внутрішньої та сімейної медицини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, професора В'ячеслава Чорнобрового, який розкрив можливості сучасної гомеопатії в лікуванні артеріальної гіпертензії. Про клінічну ефективність натуропатичних методів реабілітації хворих з геморагічним інсультом йшлося у виступі професора Львівського національного медичного універ-

ситету імені Д. Галицького Лук'яна Андріюка.

Доповідь завідувача кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини ТДМУ, професора Лілії Бабінець була присвячена ключовим аспектам лікування пацієнтів з дисциркуляторною енцефалопатією в практиці сімейного лікаря.

Цікавими виявилися й наукові пошуки професора Вадима Терешина з Харкова, що були представлені у доповіді «Клінічне і реабілітаційне значення ентеросорбції». Зокрема, він оприлюднив відомості щодо унікальних особливостей препарату «Біле вугілля», який не сорбує воду та вітаміни й мінерали з організму на відміну від інших.

Професор НМАНО ім П.Л. Шупика Тетяна Бенца (м. Київ) ґрунтовно висвітлила сучасні принципи лікування пневмоній. У своїй доповіді «Курація неврологічного хворого в практиці лікарів первинної та вторинної ланки» професор Ольга Коваленко (НМАНО ім П.Л. Шупика, Київ) чітко сформулювала межі компетенцій сімейних лікарів у веденні неврологічних пацієнтів, визначила терміни, у які необхідно заручитися консультацією вузького спеціаліста.

Цілу низку актуальних доповідей підготували тернопільські науковці – завідувач кафедри клінічної фармації ТДМУ, професор Олена Самогальська представила сучасні аспекти лікування органів травлення, а доцент кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини ТДМУ й один із засновників професійної асоціації Ірина Боровик запропонувала розв'язання проблем диспепсії в амбулаторній практиці.

Чималий інтерес викликала доповідь професора ТДМУ Світлани Шкробот, яка мовила про актуальні питання діагностики та тактики ведення пацієнтів з гострою гіпертензивною енцефалопатією. Актуальною, змістовною й цікавою була доповідь професора кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини ТДМУ Євгена Стародуба «Гастро-езофагеальна рефлюксна хвороба в практиці сімейного лікаря».

Важливим результатом роботи конференції було планування подальшої роботи Асоціації сімейних лікарів Тернопільської області.

Завершився форум прийняттям важливих рішень, серед яких: організація планомірної роботи

Асоціації сімейних лікарів Тернопільської області для забезпечення професійного спілкування та зростання фахового рівня лікарів загальної практики-сімейної медицини, посилення впливовості фігури сімейного лікаря в системі охорони здоров'я та суспільстві взагалі, задля інтеграції зусиль щодо формування стандартів діагностики та лікування основних видів захворювань, соціального та юридичного захисту лікарів. Йдеться у рішенні й про те, аби

спрямувати зусилля науковців у створенні та оптимізації системи медичної освіти, формувати особу сімейного лікаря як організатора маршрута пацієнта, відповідального за здоров'я мешканців. Мовиться й про активне впровадження медичних стандартів і протоколів, запропонованих МОЗ України, в практику лікувальних закладів первинної медико-санітарної допомоги, а також у викладацький процес. Зокрема, «впроваджуючи засади сімейної медицини до освітнього та лікувального процесів користуватися рекомендаціями і

Лариса МАТЮХА, професор (м. Київ)

досвідом європейського і світового значення. Широко використовувати в повсякденній практиці публікації журналів «Бібліотека сімейного лікаря» та «Сімейна медицина», де постійно висвітлюють сучасні матеріали та методи лікування, а також новітні медичні технології, які є найбільш актуальними в роботі лікаря загальної практики-сімейної медицини». Але найголовніше – виступати активними провідниками впровадження справжнього лікарського самоврядування у сфері сімейної медицини, взяти активну участь у підготовчій роботі зі створення Закону України про лікарське самоврядування, а також гідно представити Тернопілля на ІУ з'їзді сімейних лікарів України, що відбудеться 11-12 червня 2015 року в Полтаві.

**Лариса ЛУКАЦУК,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

ПСОРІАЗ У ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

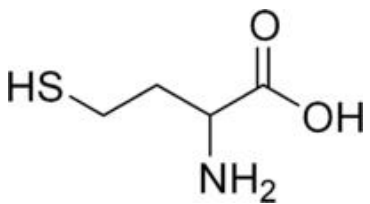
(Закінчення. Поч. у № 9)

**Світлана ГАЛНИКІНА,
професор курсу
дерматології ТДМУ**

Процеси нагромадження мононуклеарних клітин, міграції та проліферації клітин гладеньких м'язів, утворення фіброзної тканини призводять до подальшого розширення і реструктуризації уражень таким чином, що вони вкриваються сполучнотканним козирком, що лежить на ядрі, яке складається з ліпідів і некротичної тканини. У результаті цього артерії не в змозі компенсувати виникаючі порушення, бляшки починають частково перекривати просвіт судини, що спричиняє порушення кровообігу, ішемічну хворобу серця, інфаркт міокарда.

ЗМІНЕНИЙ МЕТАБОЛІЗМ ГОМОЦИСТЕЇНУ

Гомоцистеїн — це сірковмісна амінокислота, що є продуктом метаболічного претворення метіоніну, однією з восьми незамінних амінокислот.

Перетворення метіоніну — єдине джерело гомоцистеїну в організмі людини у фізіологічних умовах, оскільки гомоцистеїн не є структурним елементом білків, а тому потрапляє в організм з їжею. Кофакторами ферментів, що беруть участь у цих процесах, є вітаміни, головним чином піридоксин (вітамін В6), ціанкоболамін (вітамін В12) і фолієва кислота. У плазмі крові здорової людини гомоцистеїн присутній завжди. У дітей концентрація гомоцистеїну приблизно однакова і становить майже 5 мкмоль/л. Протягом життя концентрація гомоцистеїну поступово зростає. У дорослих до 10-12 мкмоль/л, цікавим є те, що в чоловіків рівень гомоцистеїну вищий, ніж у жінок. Унаслідок численних досліджень, доводячи зв'язок між підвищеним рівнем гомоцистеїну і розвитком

деяких захворювань, концентрація в межах 10 мкмоль/л для дорослих була визнана ВООЗ межою.

За функціональної недостатності внутрішньоклітинних механізмів утилізації гомоцистеїну ця амінокислота потрапляє в кровообіг, враховуючи низьке фільтрування навіть здоровими нирками, дослідники стверджують, що концентрація гомоцистеїну в крові зростає. Гомоцистеїн володіє вираженою токсичною дією на клітину: окислюється в плазмі крові, у результаті чого утворюється велика кількість кисневмісних радикалів. При цьому виникає ураження клітин ендотелію, призводячи до порушення їхніх численних функцій. Гомоцистеїн знижує еластичність внутрішньосудинної стінки, пригнічує синтез релаксуючого фактора, розширюючи кровоносні судини, виникає окислення ліпопротеїнів низької щільності. Посилюється агрегація тромбоцитів, знижується синтез простагліцину, посилюється синтез ІЛ-6, який стимулює проліферацію клітин гладеньких м'язів судинної стінки, що призводить до розвитку тромбоваскулярної патології.

Змінений метаболізм гомоцистеїну та підвищення його рівня асоціюється з розвитком важкого атеросклерозу. Такі дані базуються на результатах аутопсії пацієнтів з гомозиготним дефектом по ензимах, необхідних для метаболізму гомоцистеїну, таких, як цистатіон-бета-синтетаза або метилентетрагідрофолат редуктаза. У хворих з таким дефектом виражений атеросклероз розвивається ще в дитинстві і в багатьох з них розвивається інфаркт міокарду (у віці майже 20-ти років). Гомоцистеїн має токсичний вплив, сприяючи тромбозу, збільшуючи утворення колагену та знижуючи біологічну активність оксиду азоту.

Концентрація гомоцистеїну в плазмі дещо підвищена в багатьох хворих без будь-яких ферментних порушень у метаболізмі гомоцистеїну. У таких хворих підвищений ризик розвитку атеросклерозу коронарних, периферійних і мозкових артерій.

ГІПЕРГОМОЦИСТЕЇНІЯ

Під час дослідження, яке провели 2003 року голландські вчені (de Bree A і співавтори), було обстежено 36 тисяч дорослих людей у віці від 20 до 59 років. Додатково було проаналізовано історію хвороби пацієнтів, померлих протягом останніх 10 років від серцево-судинних захворювань. Під час обробки даних враховували результати визначення концентрації в плазмі крові загального гомоцистеїну, а також фолієвої кислоти, піридоксальфосфату і вітаміну В₁₂. У чоловіків з високою концентрацією гомоцистеїну в плазмі крові ризик розвитку коронарних захворювань підвищився в 1,14 рази порівняно з тими, що мали низьку або нормальну концентрацію. У жінок аналогічний показник зростав удвічі. На відміну від чоловіків, жінки з високим рівнем фолатів у крові більш захищені від розвитку захворювань серця. Концентрація в плазмі вітамінів В₆ і В₁₂ не впливала на ризик розвитку серцево-судинних захворювань ані в чоловіків, ні у жінок. Учені не виявили вагомі докази зв'язку між високим рівнем гомоцистеїну і смертністю від серцево-судинних захворювань.

До причин гіпергомоцистеїнії належать:

- Генетичні дефекти, що призводять до неповноцінності ферментів, відповідальних за метаболізм цієї амінокислоти.
- Недостатність надходження вітамінів — кофакторів ферментів, необхідних для метаболізму гомоцистеїну з їжею або внаслідок порушення всмоктування в кишківнику. Це пояснює високу частоту судинних ускладнень за наявності хронічних захворювань ШКТ, а також те, що при В12-дефіцитній анемії частою причиною смерті є не анемія, а інсульти та інфаркти.
- Низка захворювань (захворювання щитоподібної залози — гіпофункція, В12-дефіцитна анемія, цукровий діабет, псоріаз, лейкози) і деякі фармацевтичні препарати, механізм дії яких пов'язаний з впливом на функцію нирок, всмоктування вітамінів, на рівень гормонів (ме-

тотрексат, протисудомні препарати, метформін, еуфілін), а також куріння, алкоголізм, гіподінамія і надмірне вживання кави.

• Демографічні фактори: вік і стать (у чоловіків гіпергомоцистеїнемія дещо вища, ніж у жінок).

Отож ретельне вивчення механізмів розвитку серцево-судинної патології в контексті псоріатичної хвороби сприятиме не лише поглибленню нашого розуміння патогенезу цих захворювань, але й надасть можливість запобігти виникненню факторів ризику. Існує нагальна потреба розробки ефективних скринінгових програм обстеження хворих на середній і важкий ступені псоріазу з подальшою корекцією виявлених порушень задля запобігання розвитку важкої серцево-судинної патології. Обстеження таких пацієнтів і призначення їм лікування є можливе лише за умови тісної співпраці з лікарями-кардіологами.

Під час чергового конгресу Американської академії дерматології, який відбувся торік, на сесії «Comorbidity in Dermatology» доктор медичних наук, медичний директор блоку клінічних досліджень і доцент дерматології і епідеміології університету в Пенсільванії Джоел М.Гельфанд, зауважив, що серцево-судинні захворювання серед осіб, хворих на псоріаз, ймовірно, є найбільш розповсюдженим супутнім захворюванням. Висновки з дослідження 2006 року, які опублікував доктор Гельфанд та його колеги, засвідчили, що псоріаз може бути незалежним фактором ризику розвитку інфаркту міокарда. «Зв'язок між псоріазом та супутніми захворюваннями можна пояснити низкою причин. Деякі дослідження довели, що хворі на псоріаз мають схильність до ожиріння (ІМТ >= 30), тому радше, вони страждають на метаболічний синдром, який складається з надмірної ваги, дисліпідемії, резистентності до інсуліну та підвищеного артеріального тиску, таким чином збільшуючи ризик виникнення серцево-судинних захворювань», — це вже висновок Дейла Кормана, доктора медичних наук та професора дерматології з Клівленда.

Варто зазначити, що все це ми

спостерігаємо і в нашому лікувальному закладі. У хворих, які мають надмірну вагу та інші ознаки метаболічного синдрому, перебіг псоріазу суттєво відрізняється: висипка регресує дуже повільно, часті рецидиви, а також переважають клінічні форми, які важко піддаються лікуванню Це — ексудативний та артропатичний псоріаз. Безперечно, що такі пацієнти потребують ретельного обстеження із залученням таких фахівців, як ревматолог, ендокринолог, кардіолог. До слова, на кафедрі інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами ТДМУ була виконана магістерська робота щодо вивчення перебігу псоріатичної хвороби на тлі метаболічного синдрому. Результати нашого дослідження показали, що кількість хворих на псоріаз з метаболічним синдромом складала майже 43 % пацієнтів, що значно перевищує розповсюдженість метаболічного синдрому в загальній популяції (15-25%) за даними різних авторів. Крім цього, у таких пацієнтів переважає артропатична форма перебігу захворювання (41% хворих). Також було зауважено збільшення частоти псоріатичної оніходистрофії в 56% пацієнтів, а долучення до лікування таких хворих препаратів, що спрямовані на корекцію метаболічних порушень, позитивно впливає на перебіг псоріатичної хвороби з достовірною динамікою індексу PASI. Також фахівці кафедри розробили комп'ютерну інформаційно-пошукову програму, яка дозволяє оцінювати ризики щодо виникнення серцево-судинної патології у хворих з псоріатичною хворобою.

Отже, ретельне вивчення механізмів розвитку серцево-судинної патології в контексті псоріатичної хвороби сприятиме не лише поглибленню нашого розуміння патогенезу цих захворювань, але й надасть можливість запобігти виникненню факторів ризику. Нині існує нагальна потреба розробки ефективних скринінгових програм обстеження хворих середньої та важкої форми псоріазу з подальшою корекцією виявлених порушень задля запобігання розвитку важкої серцево-судинної патології.

АКЦІЯ

ПОНАД 200 КНИГ ВІДПРАВИЛИ ДІТЯМ ДОНБАСУ

Викладачі та студенти ТДМУ імені І.Горбачевського в рамках акції «Українську книгу — Донбасу» зібрали 218 видань, з яких 100 — для вихованців дитячих садочків. Усі книги передали працівникам Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки, зокрема, заступникові директора з наукової роботи та інформатизації Галині Польовій та завідувачу відділу миського абонементу Тетяні Ковальковій. Нагадаємо, що акція тривала з 1 до 30 квітня цього року. Україномовні книги для дітей та молоді Сходу України студенти й викладачі могли приносити щодня упродовж

цього часу в аудиторію №3-А адміністративного корпусу ТДМУ.

У медуніверситеті досить активно відгукнулися на цю акцію. Наприклад, завідувач кафедри мікробіології, вірусології та імунології професор Сергій Климчук передав 23 томи творів Івана Франка. Викладачі приносили домашні книги, а також спеціально купували нову сучасну літературу. Зокрема, активно долучилися ректор університету, професор Михайло Корда, представники таких кафедр: фармакології з клінічною фармакологією; анатомії людини; патологічної анатомії з секційним курсом та судо-

вою медициною; медичної біохімії; медичної біоетики і деонтології; філософії та суспільних дисциплін; українознавства.

Працівники бібліотеки зазначили, що викладачі медичного університету приносили книги безпосередньо до книгозбірні, як-от завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами професор Михайло Андрейчин.

Усю зібрану літературу передадуть у дитячі садочки, школи й інші навчальні заклади Донеччини та Луганщини. Сподіваємося, що книги зіграють важливу роль у вихованні майбутніх патріотів України.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

ОКСАНА ТВЕРДОХЛІБ: «БЕЗ ЗНАНЬ У МЕДИЦИНІ НЕМАЄ ЩО РОБИТИ»

Оксана Твердохліб – студентка 2 курсу медичного факультету – нині отримує підвищену стипендію. На 1 курсі була президентським стипендіатом.

Президентську стипендію отримала як переможець Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук. Моя робота була на тему екології. Я досліджувала ступінь ураження дерев омелою білою. Стала переможцем першого та другого етапу конкурсу й поїхала до Києва на третій – всеукраїнській. У секції екології, де змагалися з десятком учасників з різних областей України, посіла перше місце, – каже Оксана.

Українську гімназію ім. Івана Франка в Тернополі здібно дівчина закінчила із золотою медаллю. І подала документи до ТДМУ, бо з дитинства мріяла стати лікарем. Це був цілком свідомий вибір, адже народилася Оксана в сім'ї лікарів. Тато дівчини – знаний уролог, доцент нашого ВНЗ Віктор Васильович Твердохліб, мама Марія Григорівна – невропатолог, завідувач відділення 3 міської лікарні. Обоє свого часу теж закінчили наш університет. Сімейну традицію продовжив старший брат Оксани Василь. Він – стоматолог.

Змалечку я з цікавістю дослухалася до розмов батьків на медичну тематику. Тривожні телефонні дзвінки, термінові виклики до хворого на професію лікаря – все це специфіка лікарської професії. В екстрених випадках телефонували й вночі і тато квапився в операційну, щоб врятувати чиєсь життя. Розуміла: він робить щось дуже важливе. І це прищеплювало повагу до професії лікаря. Спочатку збиралася вступати на стоматологічний факультет, як Василь. Цікавила, зокрема, ортодонція. Вступні документи подала також на медичний. І там, і там набрала достатню кількість балів, щоб навчатися на державному замовленні. Який факультет обрати? Вагалася, радилася з батьками і, зрештою, обрала ту ж спеціальність, що й вони свого часу – «лікувальна справа». Нині можу з впевненістю сказати, що не помилилася. Вчитися мені подобається і чим далі – тим більше. Адже на 2 курсі в розкладі з'явилися профільні медичні дисципліни: догляд за хворим, педіатрія, оперативна хірургія. Все це майбутній лікар повинен знати назубок. Отримані на лекціях знання закріплюємо на практичних заняттях, працюємо, зокрема, у віварії, де обдано справжню операційну.

Яка ж медична спеціальність вас вабить найбільше?

– Ще не визначилася. Можливо, акушер-гінеколог чи дерматолог-косметолог. А, може, щось інше оберу.

У ТДМУ студенти активно долучаються до науково-дослідної роботи. Щороку в навчально-оздоровчому центрі «Червона калина» відбувається міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених. Участь в ньому є неабияким стимулом, чи не так?

– Бути учасником такого форуму – цікаво й почесно. На 1 курсі, готуючись до конгресу, працювала над тезами з анатомії, на 2-му – з мікробіології. В пла-

нах – написати наукову роботу з оперативної хірургії та анатомії. Взагалі ж досвід написання наукових робіт і публічних виступів, участь в наукових конкурсах та олімпіадах з фахових дисциплін неабияк мотивує.

Шлях до світлої мрії стати лікарем – нелегкий та тривалий. Що допомагає його долати?

– Насамперед бажання навчатися лікарській справі. Без якісної освіти висококваліфікованим лікарем не станеш. А ще – підтримка рідних, їх настанови та поради. Мене з дитинства вчили бути відповідальною. Казали: твоє майбутнє в твоїх руках і лише від тебе залежить, яким йому бути. І мені самій завжди подобалися люди, які досягали успіху завдяки власній праці та наполегливості. Тому вчуся старанно, щоб стати висококваліфікованим лікарем і допомогати людям, рятувати життя.

Це в перспективі. А що в найближчих планах?

– Успішно скласти літню сесію. Це зараз найголовніше. А потім, коли почнуться канікули, мрію кудись поїхати, бо хочеться відпочити після навчального року. Дуже люблю море, але чи побачуся з ним цього року залежить від ситуації в Україні, яка зараз дуже напружена.

Яке свято подобається найбільше?

– Великдень. Це найсвітліше свято. У нас традиція: напередодні в суботу всією родиною йдемо до бабусі з дідусем, які мешкають на Східному масиві в Тернополі, потім разом – до церкви святити паску. А в неділю йдемо до Борщова до іншої бабусі – татової мами. І мої двоюрідні сестри в цьому районі живуть. Дуже люблю пекти і прикрашати паски напередодні Великодня. Печу їх не сама, а разом з мамою та тернопільською бабусею Оксаною Миколаївною, яка має власний рецепт приготування паски на 30 жовтках, перейнятий від своєї мами, моєї прабабусі. Справа це дуже відповідальна, тож бабуся чаклує над тістом власноруч, а ми з мамою їй старанно асистуємо. І щоразу паска вдається на славу – смачна, гарна, яскрава як сонечко!

Що ще любите готувати?

– Всілякі ласощі. Сирники, тортики, печиво з імбиром і корицею, яке я розмальовую кольоровою помадкою. Це теж наш сімейний рецепт, який передається з покоління в покоління.

Ще одне моє захоплення – бальні танці. З чотирьох років відвідувала танцювальну студію, школяркою брала участь у багатьох конкурсах. Вважаю танці надзвичайно естетичним видом спорту, але зараз, на жаль, часу на них бракує. Щоб бути у добрій фізичній формі, відвідую спортзалу, де є хороші тренажери.

Вас обрали старостою студентської групи, а це відповідальність не лише за себе, а й за інших. У змозі впоратися?

– Наша група дуже хороша, дружна і я її дуже люблю. Тож жодних проблем. Цього року наш колектив поповнився двома студентками зі сходу України. Одна дівчина перевелася на навчання в ТДМУ з Донецького медичного вишу, інша – з Луганського. Обоє дуже хороші, товариські і ми раді, що вони з нами. Здається навіть, що ми разом з першого курсу.

Студентське життя – це не лише навчання. Як відпочиваєте?

– Час від часу наша студентська група влаштовує собі свято. Приміром, пікнік у вихідні зі смаженням шашликів.

Що найбільше подобається в університеті?

– Все подобається, а особливо – що викладачі добре та водночас вимогливо ставляться до студентів. Головне завдання – якісні знання. І це справедливо. Лікар – особлива професія, без знань у медицині немає що робити.

Ваш улюблений вислів?

– Кризь терни до зірок.

**Оксана БУСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

«ЦІЛУЙМО РУКИ НАШИХ МАТЕРІВ»

Вшанування матерів відбулося 12 травня в актовій залі адміністративного корпусу Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського у формі святкового концерту «Цілуймо руки наших матерів». Своїми талантами студенти ТДМУ поділилися з усіма присутніми в залі. Юнаки та дівчата неабияк хвилювалися, адже на захід прийшли їхні найрідніші люди – мами та бабусі. Кожному учасникові хотілося якнайшвидше донести слова подяки й любові за допомогою пісні, вірша, танцю, гри на музичних інструментах.

Розпочався вечір з пісні «Мамо» у виконанні студентки медичного факультету Олени Туманової. Слідом за нею студенти п'ятого курсу медфакультету Ольга Бугель та Тарас Бідованець присвятили найріднішим людям пісню «О, Царице».

Чудові вокальні дані продемонструвала у пісні «Любов твоя, мамо» студентка першого курсу навчально-наукового інституту медсестринства Юлія Теслюк. Приємно, що така талановита молодь навчається в нашому університеті.

Ніжним виконанням пісні «Мама моя» вразила й студентка Юлія Федько.

Дует чарівних дівчат – Мар'яни Палихати та Наталі Довбенко – подарував пісню «Дякую тобі, мамо».

Студентка медичного факультету Марта Сивик виконала пісню «Балада про маму». По-

ми дітей викладачів Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського. Зокрема, прозвучали музичні композиції у виконанні Владислава та Богдани Довгалюків, талановитих дітей доцента кафедри гістології та ембріології Аліни Довгалюк. Донька

доцента кафедри медичної біохімії Тетяни Ярошенко Вікторія також поділилася своєю творчістю.

Представники танцювального клубу «Альянс» подарували танець «Феєрія краси». До танцювального складу увійшли: син завідувача кафедри медичної біології, професора Лариса Федонюк – Ярослав Білик, донька доцента кафедри терапевтичної стоматології Наталії Чорній – Софія, син асистента кафедри медичного права Надії Гуменної – Владислав, донька доцента кафедри гістології та ембріології Аліни Довгалюк – Богдана, син доцента кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики сімейної медицини Неоніли Корильчук – Степан, донька доцента кафедри гістології та ембріології Алли Котик – Анастасія Стрижак.

Пісню «Про Маму» виконав студент другого курсу медичного факультету Михайло Думнич. Йому акомпонував студент четвертого курсу медичного факультету Петро Чукур. Студентка другого курсу медичного факультету Ярина Турко присвятила всім мамам пісню «Мальви».

Патріотичної нотки додав гурт ТДМУ «Primavera» за допомогою пісні «Україна єдина».

Вірш «Синівська шана» продекламувала студентка першого курсу медичного факультету Ілляна Гола.

Під час виконання авторської пісні Ярини Турко виступаючі подарували своїм матерям букети квітів.

Ведучими цього вечора були студенти Анна Чикита, Михайло Бандрівський, Уляна Сатурська та Назар Заник.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

трібно зазначити, що Марта також стала відкриттям та творчій студентській ниві. Такий талант гідно можна презентувати на загальнонаціональних і загальноукраїнських конкурсах.

Мажорного настрою цього вечора додав танець в українському стилі від гурту «Червона калина», який складається із студентів ТДМУ.

Пісню «Як співає мама» виконала студентка стоматологічного факультету Христина Врублевська. «Соколята» прозвучала у виконанні студенти Наталії Шастків.

Святковий концерт був також наповнений творчими виступа-

ОКСАНА ХЛІБОВСЬКА: «У ЖИТТІ НАДИХАЄ ВЕСНА, ГАРНІ ЛЮДИ ТА ДОБРІ СПРАВИ»

Дві п'ятірки записала весняна пора у життєвий щоденник завуча кафедри акушерства та гінекології навчально-наукового інституту післядипломної освіти, доцента Оксани Іванівни Хлібовської.

Утім, для неї це не дивина, бо відмінні оцінки супроводжують усе її життя. Дванадцять Тернопільську десятирічку вона закінчила на «відмінно» і у заліковій книжці, коли навчалася в медінституті, також були лише п'ятірки. Взагалі про медицину Оксана Іванівна мріяла ще з дитинства, хотіла лікувати хворих, допомагати людям, хоча й зростала не у лікарській родині. Але доля ще рік випробувала її на міцність, і вона не здалася – другий шанс вступних іспитів до Тернопільського медичного інституту виявився успішним. Опановуючи медичну науку, Оксана Іванівна згодом з відзнакою закінчила свою альма-матер.

Після інституту отримала скеровування на роботу на Житомирщині в Бердичівську районну лікарню, – розповідає Оксана Хлібовська. – Там кілька років пропрацювала завідувачою відділенням та районним акушером-гінекологом. Ось так розпочалися мої університети. Взагалі, вважаю, що праця в невеличкому містечку, де всі тебе знають і кожний твій рух, як на долоні, це добра школа для молодих лікарів, вона відшліфує тебе як особистість, і як фахівця. А ще це безцінний досвід. Тому не потрібно боятися праці в глибинці, якщо ти впевнений, що хочеш стати добрим лікарем. Через кілька років розпочалася нова сторінка моєї трудової біографії, щоправда, вже в Тернополі.

Повернувшись до рідного міста, 1988 року Оксана Іванівна вступи-

ла до клінічної ординатури на кафедру акушерства та гінекології медичного факультету Тернопільського медінституту. Наступною сходинкою її професійного становлення був вступ до аспірантури.

– Вдячна долі, що послала мені в ті часи чудову людину, непересічну особистість, талановитого вченого – професора Анатолія Юхимовича Франчука. Він допоміг у моєму професійному становленні як клініциста, науковця, не шкодував ні сил, ані часу, аби ми, його учні, були гідні свого вчителя. Велика шана йому за це.

Своєрідним підсумком моєї роботи, що дала можливість зреалізуватися у новому обширі – науковця, став захист кандидатської дисертації, яка була присвячена темі патогенетичного обґрунтування комплексної терапії анемії вагітних. Одночасно працювала асистентом кафедри акушерства та гінекології медичного факультету нашого університету. З 1998 року працюю в колективі кафедри акушерства та гінекології факультету післядипломної освіти ТДМУ, спочатку на посаді асистента, а згодом – доцента, завуча кафедри. Кафедру акушерства та гінекології очолює професор, доктор медичних наук Алла Володимирівна Бойчук. У колі моїх професійних обов'язків – організація навчальної роботи лікарів-інтернів, курсантів. Один з важливих вимірів діяльності – це курси тематичного вдосконалення. Науковці нашої кафедри вже п'ятнадцятий рік посліпно проводять Всеукраїнські науково-практичні конференції «Актуальні питання сучасного акушерства та гінекології».

Серед наукових інтересів доцента Оксани Хлібовської – проблеми сучасного акушерства та гінекології, зокрема, стратегії використання новітніх перинатальних технологій, ведення вагітних з екстрагенітальною патологією. Свій власний досвід та напра-

цювання науковців кафедри вона щиро передає молодому поколінню лікарів, а тепло своїх рук та щирого серця найпрекраснішим жінкам на Землі – молодим матусям.

– Оксано Іванівно, наукова діяльність, робота у клініці, як бачу, вимагає багато часу, а що дає натхнення в житті?

– Це відчуття того, що тобі вдається це здійснити, маленькі успіхи. І мої власні, і наших лікарів-інтернів,

які професійно зростають, а ми чуємо гарні відгуки про них. Виходить, не даремна твоя праця, це й дає нові сили, надихає на щось цікаве, нове у роботі, відтак і втомити не помічаєш. А це дарує натхнення нове життя, яке з'являється на світ, – це те, заради чого варто жити, працювати й недосипати ночами. Та й сама весна своїм буйним цвітом пробуджує нові почуття, погляньте, як все квітує навкруги та милює око, даруючи радість і сили.

– Що для вас є мірилом успіху?
– Успішною людиною почувається

тоді, коли досягає мети, яку вона перед собою поставила. І це не обов'язково має бути якийсь глобальний проект. Приміром, для мене – це звичайні повсякденні справи, в яких досягнула того, чого прагнула – вдала лекція, жінка, яку вдалося вилікувати від непліддя, лікарі-інтерни, які тішать своїми знаннями.

– А є у вас життєве кредо?

– Це чесність, порядність та уміння підтримати людину, яка поруч. Жити так, щоб ніколи не було соромно за власні вчинки.

– Робота для вас це...

– ... дев'яносто відсотків мого життя.

– Чи шкодуєте за тим, що не встигли зробити?

– Життя, мов та книга, в якій ти перегортаєш сторінки, але знаєш, що переписати їх уже ніколи не зможеш. Тож усе, що відбулося, вже ніколи не повернути, тому треба жити нинішнім і майбутнім і сміливо наповнювати його радістю та новизною.

– Маєте кумирів?

– Мій кумир – це мій наставник, професор Анатолій Юхимович Франчук, фахівець, в якого є чому повчитися, збагатитися новими знаннями, запозичити цінний досвід.

– Три речі, які найдорожчі для вас у житті...

– ... робота, сім'я, діти.

– Яку роль у вашому житті відіграє віра?

– Мені видається, що без віри жити неможливо. Бог спостерігає за людиною з її серця, вважає Кое-льо. Напевно, зміст віри не в тому, щоб самому поселитися на небесах, а у тому, щоб поселити небеса в собі.

– Людина народжується для щастя чи страждання?

– Лише для щастя. Всі страждання, які нам посилають згори, – це

насправді випробування, що маємо пройти, але з гідністю. Щастя і страждання, як добро і зло, існують в нашому житті порівну, от тільки ставлення у кожного до них різне, як і до багатьох інших речей. Хтось гадає, що вода холодна, для когось вона тепла, а інший взагалі скаже, як добре, що вона є і всі матимуть рацію...

– У чому секрет жіночого щастя?

– На мій погляд, чоловічого чи жіночого щастя не існує, бо воно одне. І якщо ти просто живеш на цій Землі, маєш улюблену роботу, колег і друзів, які тебе розуміють, сім'ю, де завжди затишно, душевний комфорт, то скажіть, хіба можна бути нещасливим?

– Улюблене заняття?

– У мене багато різних занять для душі – і вишивка, і в'язання, але найбільше люблю мандрувати й не обов'язково далекими краями, а нашими рідними просторами. Нещодавно з колегами побувала у православній святині Тернопільщини Свято-Успенській Почаївській лаврі, відвідали пам'ятку архітектури XVI-XVIII століть – Вишнівецький палацовий комплекс. Враження – незабутні.

– Що бажали б собі у день народження?

– Аби мені й надалі вдавалося зреалізувати свої мрії, втілювати у життя цікаві ідеї, наукові задумки та вміло поєднувати роботу, дім, спілкування з друзями, відпочинок. Хочу побажати не лише собі, а й усім нам безхмарного та мирного неба, здоров'я та перемоги нашим героям, які відстоюють східні рубежі України. У це я дуже вірю.

Лариса ЛУКАЩУК

Колектив кафедри акушерства та гінекології факультету післядипломної освіти ТДМУ щиро вітає Оксану Іванівну. Нехай буде щедрим для неї цей травневий ювілей – на добре здоров'я, гарний настрій, радісні посмішки дітей та друзів. Мирного неба, приємних випадковостей вам на життєвій дорозі! Щоб Господня ласка вас завжди зігрівала та дарувала щастя й благодать у душі!

МОВИЛИ ПРО ЕКСТРЕНУ ТА НЕВІДКЛАДНУ МЕДДОПОМОГУ

На базі опорної кафедри невідкладної та екстреної медицини ТДМУ відбулася нарада-семинар із завідувачими профільних кафедр з дисципліни «Екстрена та невідкладна медична допомога». В її роботі взяли участь представники різних вищих медичних навчальних закладів України.

У привітальному слові завідувач кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги, професор М.І. Швед підкреслив актуальність та неабияку важливість предмету «Екстрена та невідкладна медична допомога» у підготовці лікарів різних спеціальностей, особливо в складних умовах сьогодення.

У першій програмній доповіді професор Микола Швед висвітлив основні установчі Закони та Постанови уряду щодо реорганізації служби надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в Україні. Ці документи передбачили створення Центрів та профільних кафедр з підготовки спеціалістів з екстреної (швидкої) медичної допомоги.

Відповідно до Закону України «Про

екстрену медичну допомогу» та Постанови уряду № 5081-VI від 5 липня 2012 року в ТДМУ 31 серпня 2012 року створили кафедру невідкладної та екстреної медичної допомоги.

Доцент кафедри Р.М. Ляхович детально зупинився на питаннях викладання дисципліни «Екстрена та невідкладна медична допомога» для студентів різних спеціальностей.

Поділився досвідом виїздів студентів у складі бригад екстреної медичної допомоги, після проведення відповідного вступного інструктажу. Саме така методика ведення навчального процесу на кафедрі дозволяє студентам у реальних умовах освоїти практичні навички з надання невідкладної медичної допомоги.

Доповідь професора А.А. Гудими була присвячена питанням особливостей викладання теми «Масові ураження при надзвичайних ситуаціях». Ця проблематика є дуже актуальною не лише в мирних умовах повсякдення, а й при проведенні антитерористичних операцій, коли зростає кількість травмованих серед цивільного населення.

Про роль віртуальних навчальних програм і відеофільмів у підготовці студентів розповіла асистент Л.М. Михайлів. Представили 9 відеофільмів з методики освоєння практичних навичок і віртуальну навчальну програму «ЕКГ діагностика аритмій», яка дозволяє проконтролювати отримані знання з часовим обмеженням, що імітує реальну клінічну ситуацію.

На завершення семінару професор М.І. Швед презентував присутнім новий посібник «Екстрена та невідкладна медична допомога», який висвітлює програмні питання з дисципліни.

Під час дискусії присутні завідувачі кафедр з інших медичних ВНЗ України високо оцінили методичне забезпечення та організацію викладання дисципліни на кафедрі, зазначили важливість створення

міжкафедрального тренінгового центру для освоєння практичних навичок студентами, а також широке використання в навчальному процесі новітніх комп'ютерно-інформаційних технологій.

Учасники семінару-наради запропонували поширити методику викладання дисципліни на профільних кафедрах усіх медичних вишів України, перевидати посібник «Екстрена та невідкладна медична допомога» як національний підручник з цього предмету, ширше впроваджувати в навчальний процес віртуальні програми.

Учасники семінару ухвалили в подальшому проводити засідання завідувачів профільними кафедрами одночасно з науково-практичними конференціями з питань екстреної та невідкладної медичної допомоги.

Після основної частини наради всі присутні відвідали університетський міжкафедрального навчально-тренінговий центр і Центр незалежного тестування студентів.

Лариса МАРТИНЮК, завуч кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги, доцент ТДМУ, Олена ПРОКОПОВИЧ, асистент кафедри

УТВОРЕННЯ НОВИХ ДЕРЖАВНИХ СТРУКТУР І ЗМІНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА – ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

Детальніше ознайомимо вас з основними положеннями про Національне антикорупційне бюро України та змінами до законодавчих актів з приводу його функціонування.

Національне антикорупційне бюро України (далі – Національне бюро) є державним правоохоронним органом, на який покладається запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових.

Завданням Національного бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці.

Цей Закон передбачає створення Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство).

Національне агентство є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику. Національне агентство, у межах, визначених Законом України «Про запобігання корупції» та іншими законами, є відповідальним перед Верховною Радою України і підконтрольним їй та підзвітний Кабінету Міністрів України.

Повноваження Національного агентства із запобігання корупції:

- аналіз стану запобігання й протидії корупції, статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації щодо ситуації по корупції;
- розробка проектів Антикорупційної стратегії і держпрограми з її виконання;
- підготовка та подання в Кабінет Міністрів України проекту національної доповіді щодо реалізації основ антикорупційної політики;
- формування та реалізація антикорупційної політики, розробка проектів нормативно-правових актів з цих питань;
- організація проведення досліджень з питань вивчення корупції;
- забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;
- інші повноваження, визначені законом.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції» вніс зміни до деяких законодавчих актів України. Розглянемо основні з них.

26 квітня 2015 року набрав чинності Закон України «Про запобігання корупції».

Аби удосконалити антикорупційне законодавство щодо функціонування Національного антикорупційного бюро, Національного агентства з питань запобігання корупції, системи прокуратури України, а також для реалізації антикорупційного пакету законів, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції» від 12 лютого 2015 року вніс певні зміни в деякі законодавчі акти.

Розпочнемо з **Кодексу України про адміністративні правопорушення**, у частині третій статті 38 якого вказано, що «адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також правопорушення, передбаченого статтею 164-14 цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення». Крім того, Кодекс доповнено статтею «Невиконання законних вимог посадових осіб Національного антикорупційного бюро України», де передбачене покарання у вигляді штрафу за ненадання інформації Національному антикорупційному бюро України на запит його посадових осіб, надання завідомо недостовірної інформації чи не в повному обсязі, порушення встановлених законом строків її надання, повідомлення третіх осіб стосовно того, що про них збирається така інформація, або невиконання інших законних вимог посадових осіб Національного антикорупційного бюро України.

Зміни внесені також до **Кримінального кодексу України** (далі ККУ). У примітці до статті 45 вказано, що корупційними злочинами відповідно до ККУ вважають злочини, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, а також злочини, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2 ККУ.

Корупційними злочинами, відповідно до ККУ, є:

- привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем;
- викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем;
- викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем;
- викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем;

– викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням;

– порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів;

– викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження;

– викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем;

– нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням;

– зловживання владою або службовим становищем;

– зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми;

– зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги;

– прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою;

– незаконне збагачення;

– підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми;

– підкуп особи, яка надає публічні послуги;

– пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі;

– зловживання впливом.

У частині п'ятій статті 354 вказано, що «особа, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду, звільняється від кримінальної відповідальності за злочини, передбачені статтями 354, 368-3, 368-4, 369, 369-2 ККУ, якщо після про-

позиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди вона – до отримання з інших джерел інформації про цей злочин органом, службова особа якого згідно із законом наділена правом повідомляти про підозру, – добровільно заявила про те, що сталося, такому органу та активно сприяла розкриттю злочину, вчиненого особою, яка одержала неправомірну вигоду або прийняла її пропозицію чи обіцянку. Зазначене звільнення не застосовується у разі, якщо пропозиція, обіцянка чи надання неправомірної вигоди були вчинені по відношенню до осіб, визначених у частині четвертій статті 18 ККУ».

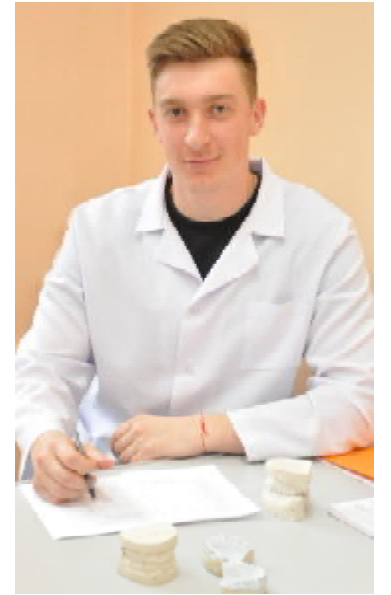
Оновлено статтю 368-2 ККУ, де передбачене покарання у вигляді позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, зі спеціальною конфіскацією та з конфіскацією майна за «набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у власність активів у значному розмірі, законність підстав набуття яких не підтверджено доказами, а так само передача нею таких активів будь-якій іншій особі».

Цікавим є визначення поняття «провокація підкупу», тобто дії службової особи з підбурення особи на пропонування, обіцянку чи надання неправомірної вигоди або прийняття пропозиції, обіцянки чи одержання такої вигоди, щоб потім викрити того, хто пропонував, обіцяв, надав неправомірну вигоду або прийняв пропозицію, обіцянку чи одержав таку вигоду.

Звертаємо вашу увагу й на зміни, внесені до **Закону України «Про прокуратуру»**. До положень Закону додане нове поняття – «Спеціалізована антикорупційна прокуратура». У Генеральній прокуратурі України утворюється (на правах структурного підрозділу) Спеціалізована антикорупційна прокуратура. Утворення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, визначення її структури та штату здійснює Генеральний прокурор України за погодженням з Директором Національного антикорупційного бюро України. Закон визначив функції, покладені на Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, в тому числі здійснення міжнародного співробітництва.

Також оновлене та цивільне законодавство. Зміни внесені, зокрема, у **Цивільний процесуальний кодекс України**, положення якого доповнені главою дев'ятою «Особливості позовного провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх витребування».

Підготував юридичний відділ ТДМУ

Дмитро ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ, студент стоматфакультету

Форум

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Відбулася XII Міжнародна студентська наукова конференція «Перший крок в науку-2015» у стінах Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова. На захід прибули студенти та молоді вчені з багатьох міст, що й відобразилося на загальній кількості учасників. Тернопільський державний медичний університет представили студенти 2 та 3 курсів медичного факультету, а саме Ігор Стецюк, Петро Табас, Наталія Боднарчук та Артем Мацько.

Конференція тривала в режимі пленарного та секційних засідань. Студенти мали змогу обговорити різноманітні питання у галузі теоретичної, експериментальної, клінічної та профілактичної медицини.

Протягом першого робочого дня студенти ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського на секції нормальної фізіології представили наукову роботу «Вплив навчального навантаження на якість сну в студентів-медиків». Її виконували на кафедрі фізіології під керівництвом доктора медичних наук, професора Степана Несторовича Вадзюка. Примітно, що об'єктом дослідження стали майже 200 студентів 2 курсу. Журі гідно оцінило нашу працю.

Наступного дня зорганізували різноманітні тренінги. Студенти відвідали хірургічний майстер-клас команди «ДНК Гіппократа», де особливо запам'яталася робота на лапароскопічному тренажері. Також мали змогу ознайомитися з історією створення та становлення Вінницького національного медичного університету, його визначними науковцями, науковими дослідженнями кафедр. Особливо вразила розробка вінницьких науковців під назвою «СКІФ», це система комп'ютерних ідентифікацій функцій людського організму, що водночас відтворюють роботу тіла людини при різних патологічних станах, захворюваннях і дозволяє простежити дію ліків на організм.

Учасники заходу отримали сертифікати за активну участь у міжнародній студентській науковій конференції.

Конференція відбулася у дружній та щирої обстановці, а праці молодих науковців опублікували в збірнику.

Наталія БОДНАРЧУК, студентка медфакультету

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ

ЦІКАВО «ЕЛІКСИР ЗДОРОВ'Я» НА ОСНОВІ РОСЛИН

Якість надання медичної допомоги і стан здоров'я українців залежать від кількох чинників. Передусім держава має подбати про підвищення розмірів заробітної платні медичним працівникам, запровадження страхової медицини, ефективного регулювання цін на лікарські засоби, забезпечення екологічно чистого зовнішнього середовища та гігієни умов праці; про кваліфікацію лікарів; наявність сучасної лікувально-діагностичної апаратури та бережного ставлення населення до свого здоров'я.

Найголовнішою умовою, на нашу думку, є професійний рівень лікарів, чіткі критерії лікарської допомоги на етапах медичних закладів: первинної (сімейної медицини), швидкої допомоги, вторинної та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.

Шестирічна підготовка в університетах передбачає вивчення базових наук про здорову та хвору людину, практичну клінічну підготовку з набуванням клінічного мислення – основного методу Гіппократа. Набування лікарської майстерності відбувається під час об'єктивного об-

стеження хворого (збирання анамнезу, загального та місцевого огляду, перкусії, аускультативу, пальпації), оцінки результатів лабораторно-інструментальних методів дослідження та спостереження за хворим у динаміці. Цьому повинна передувати ретельна теоретична підготовка – вивчення етіології, патогенезу та симптоматології нозологічних форм з підручників, монографій та лекційного матеріалу. Досконале володіння технікою обстеження, розуміння патогенезу кожного симптому й їх зв'язку між собою з виділенням провідного синдрому, проведення диференційного діагнозу – за поради вироблення у студента клініко-діагностичного мислення. Серцевинною його є, як найбільш прогресивний, синдромний принцип. Такі вміння потрібні не лише лікарям-інтерністам, але й лікарям вузьких спеціальностей. Значну частину професійного мислення лікаря займає визначення медичного прогнозу та рекомендацій хворому з профілактики хвороби, самопомоги при невідкладних станах. Усіх перерахованих навичок студент може навчитися лише біля ліжка хворого та прийому в кабінеті й користуватися ними все професійне життя.

Переконаний, що проміжні, після третього курсу, і випускні іспити слід проводити лише біля ліжка хворого, після яких 5-10 відсотків слабких студентів

відсівати. Не заперечуючи сучасної (модної) тестової методики (семестрові тестові іспити, «Крок-1», «Крок-2») контролю знань студентів, вважаю, що вона не може замінити традиційний метод. Студенти механічно завчають тести, часто у відриві від конкретної клінічної ситуації.

Надзвичайно велике значення для лікарів-інтерністів має формування клініко-фармакологічного мислення, знання клінічної фармакології, тобто мистецтва лікування; а для вузьких спеціалістів хірургічного профілю, крім того – майстерності оперативних втручань.

Заслужують на увагу проблеми комплектації медичних ВНЗ абітурієнтами, розподіл випускників на роботу, післядипломна спеціалізація та періодичне професійне удосконалення. Обов'язок студентів, а також лікарів – самостійне систематичне та професійне удосконалення шляхом опрацювання профільних наукових журналів, зарубіжних видань, вивчення та освоєння нових методик діагностики та лікування, регулярне поповнення власного фармацевтичного довідника.

Пільги на безкоштовне навчання доцільно скасувати. Медичні навчальні заклади повинні нести повну відповідальність за якість підготовки випускників.

На мій погляд вибір місця первинної спеціалізації, влаштування на роботу та періодичне

удосконалення здійснюються традиційно або за власною ініціативою кожним випускником. При цьому слід користуватися загальнодержавним каталогом вільних місць і потреб у спеціалістах. Потрібно визнати, що основним двигуном якості підготовки лікарів та їх практичної діяльності повинні бути мотиви й знання претендентів на професію лікаря (читай «Легенду про Гіппократа»).

Важливе значення в процесі підготовки майбутніх лікарів належить викладачам. Мати науковий ступінь – добре, але цього явно недостатньо. Викладач повинен бездоганно володіти своїм предметом і суміжними дисциплінами, мати не нижчу першої лікарську категорію.

Професійна підготовка лікарів важка, тривала й дорога, тому недоцільно призначати їх на нелікувальні посади: лікарів-консультантів, лікарів-експертів, лікарів-адміністраторів. За кордоном лікарів-консультантів немає. За лікування хворого юридично відповідає лікуючий лікар. Лікар, який потребує консультанта, ще не готовий до самостійної професійної роботи.

Професійні обов'язки лікарів повинні бути сертифіковані та суворо регламентовані щодо рівнів лікарської допомоги.

**Василь ПРИШЛЯК,
доцент, заслужений
лікар України**

ЛЕГЕНДА ПРО ГІППОКРАТА

Час життя та творчості знаменитого лікаря сивої давнини Гіппократа (460-375 рр. до н. е.) співпали з так званим «золотим віком» найвищою розквіту Греції. Його сучасниками були такі гіганти філософської думки, як Платон, Арістотель, Сократ, Демокрит та інші.

З іменем Гіппократа, грецького мислителя й одного з основоположників наукової медицини, пов'язані багато прийнятих у мовленні словосполучень та крилатих висловів. Найвідомішою, мабуть, є «Клятва Гіппократа», яка стала моральною програмою поведінки лікарів світу. Не менш важливим висловом є «Лікар-філософ, подібний до Бога». Ніхто так високо не оцінював лікаря, не ставив його на рівні філософа чи Бога. Звичайно висока оцінка вимагала високих вимог. Деякі спеціальні медичні терміни також пов'язані з іменем геніального лікаря: «Обличчя Гіппократа», «гіппократовий шум плескоту», «шапка Гіппократа», «п'ять ознак запалення за Гіппократом», «чотири типи темпераменту», «метод Гіппократа» – спостереження біля ліжка хворого для виявлення симптомів і їх систематизація; «Кращий лікар той, який здатний передбачити перебіг хвороби», «Надмірність

– ворог природи. Для збереження здоров'я не слід зловживати їжею». В літературі часто зустрічаються афоризми: «Життя коротке – мистецтво вічне», «Що не зцілюють ліки, те зцілює залізо, а що не може зцілити залізо, те зцілюється вогнем».

Перечитуючи старовинні книги про лікувальну справу, я зустрів згадку про легенду «чудову та романтичну», яка свідчить про те, якої високої думки були древні про мистецтво Гіппократа. Вона характеризувалася, як «алегорична» та називалася «Легендою про Гіппократа». І ще було сказано: «сповнена глибокого змісту, вона викликає захоплення професією лікаря, що прирівнюється до подвигу». Недарма Гіппократ неодноразово повторював: «Медицина – найбільш благородна з усіх мистецтв».

Ось короткий зміст легенди: якось богиня у гніві перетворила доньку Гіппократа в жаливу потвору, що жила в замку Кос. Незважаючи на це, жителі острова глибоко поважали її, вона була оточена великими скарбами. Прекрасний її образ зможе повернутися лише тоді, коли хтось з лицарів з любов'ю поцілує її в уста. Якщо хтось буде в змозі з усім щиросердям виконати цю умову, то донька Гіппократа перетвориться з потвори на красуню й відстанеться цьому чоловікові

за дружину разом з усіма скарбами. Багато охочих пробували здійснити це бажання. Але, за браком хоробрості та твердості духу, не змогли торкнутися потворних уст і були згублені цим чудовиськом. Роки минали за роками, один наречений за іншим терпіли поразку.

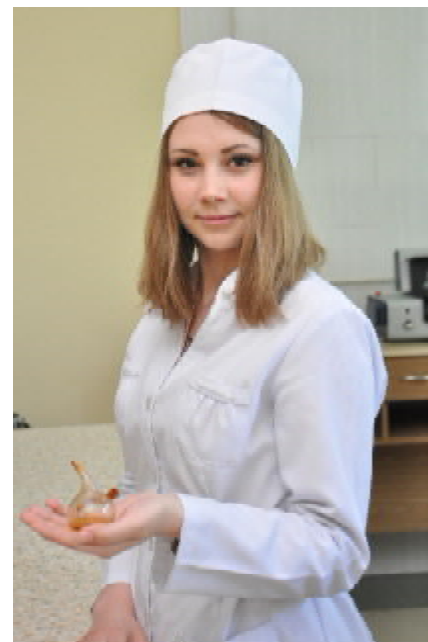
У легенді цій є певна алегорія. Донька Гіппократа – медицина. Різноманітні хвороби, що вражають рід людський, показують медицину у такому жадливому вигляді й оволодіння нею настільки важким, що аж ніяк не всі можуть досконало вивчити її. Поцілунок доньки Гіппократа в самі вуста та обіцяна за це нагорода символізують те, що лікар, який матиме сміливість і терпіння проникнути в таємниці медицини без відради до всіх тих жахів, з якими пов'язане пізнання цих таємниць, знайде в ній незрівнянну красу та насолоду, володітиме всіма її скарбами. Щоб стати справжнім лікарем, потрібно полюбити й досконало вивчити медицину. Бо цариця ця обдаровує своїми щедротами лише тих, хто сумлінно й старанно їй служить. Але відмовляє вона в своїх милостях усім тим, які наближаються до неї не для того, щоб щиро її поцілувати, а для того, щоб скористатися її скарбами.

У самому поєднанні цієї легенди з професією лікаря є краса та глибокий зміст.

ОБ'ЄКТИВ

**Роман ЧУБАТИЙ, студент
стоматологічного факультету** (вгорі);
**Вікторія НІКОЛАЙЧУК,
студентка медичного
факультету** (праворуч)

КОРИСТЬ І РИЗИКИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ПОСЛАБЛЮЮЧИХ ЗАСОБІВ

(Закінчення. Поч. у № 9)

**Катерина ПОСОХОВА,
професор ТДМУ**

Діють на рівні тонкої кишки. Послаблюючий ефект розвивається через 4-5 год. Розм'якшують калові маси, зменшуючи всмоктування рідини з кишківника, а також стимулюють перистальтику та полегшують ковзання калових мас по кишківнику. Пом'якшувальні ПЗ здебільшого рекомендуються тим, кому не можна напружуватися при дефекації: після пологів або операцій на ректальній ділянці, при високому артеріальному тиску, грижах черевної стінки, геморої. Їх також використовують при застої калу в літніх людей, епізодичних функціональних закрепах, харчових отруєннях, для очищення кишківника перед діагностичними процедурами.

Пом'якшувальні ПЗ мають місцеву подразнюючу дію, при тривалому прийманні знижують рефлекс на дефекацію, викликають запалення слизової оболонки прямої кишки, знижують всмоктування жиророзчинних вітамінів, можуть спричинити мимовільні виділення з заднього проходу.

Пом'якшувальні ПЗ протипоказані при хронічних закрепах, при загостренні геморою, кишкових, маткових кровотечах, гострих і хронічних захворюваннях нирок, отруєннях жиророзчинними отрутами, вагітності, лактації, у дитячому віці до 12 років.

V. ПЗ, які використовують у свічках і мікроклізмах: Норгалакс (докузат натрію), Фліт Реді-Туюз (сольове проносне), Пейдолак (гліцерол), Бісакодил (свічки), Мікролак (натрію лаурилсульфоацетат + сорбітол) та ін. Ці ПЗ діють у ділянці прямої та частково сигмовидної кишки, розм'якшуючи калові маси або збільшуючи їх обсяг. Їх використовують при епізодичних закре-

пах, перед і після хірургічних операцій на прямій кишці, перед пологоми і у післяпологовому періоді, перед інструментальним і рентгенологічним дослідженням прямої кишки. При тривалому застосуванні можуть викликати біль і печіння в ділянці анального отвору, запалення прямої кишки, діарею, спастичний біль у животі. Протипоказані подібні ПЗ при загостренні геморою, тріщинах заднього проходу, пухлинах або запальних захворюваннях прямої кишки, маткових кровотечах.

VI. Комбіновані засоби: Гутталакс (натрію пікосульфат + сорбітол), Регулак (листя і плоди сени, гліцерин, інжир, слива, сорбітол, вазелінове масло), Кафіол (листя і плоди сени, інжир, слива, вазелінове масло), Агіолак (лузга насіння та насіння подорожника, плоди сени, сахароза), Ендрюс лівер солт (магнію сульфат, натрію карбонат, сахароза) та ін. Механізм дії цих препаратів, показання, протипоказання, побічні реакції такі ж, як у компонентів, що входять до їх складу.

VII. Допоміжні засоби
– Прокінетики – стимулюють перистальтику шлунково-кишкового тракту (Церукал, Мотіліум). Призначаються лікарем за спеціальними показаннями.

– Спазмолітики – зменшують спазм гладкої мускулатури (ношпа, або дротаверин, папаверин, мебеверин). Призначаються у разі, якщо закрепи пов'язані зі спазмом кишківника, який заважає нормальному просуванню калових мас.

– Препарати жовчі та жовчних кислот (алохол, ліобіл, одестон, фебіхол), деякі лікарські рослини (квіти безсмертника, звіробій, пижмо, кукурудзяні приймочки, екстракт артишоку), які стимулюють утворення та виділення жовчі, яка є природним стимулятором перистальтики.

Таким чином, підбирати ПЗ повинен лікар з урахуванням причини закрепу, його характеру, тривалості, протипоказань до застосування ПЗ. Забороняється самостійно приймати ПЗ при поєднанні закрепу з болем у животі, здуттям, підвищенням температури тіла, наявністю крові в калі, зниженням маси тіла. Слід пам'ятати, що в усіх випадках призначення ПЗ носить допоміжний характер, а на першому місці повинно стояти усунення причини закрепу. До комплексного лікування закрепу входять етіотропна терапія (вплив на причину), фізичні вправи, дієтотерапія, лікування мінеральними водами, фізіотерапія, масаж, спеціальна гімнастика, ПЗ.

Також доведено, що евакуація калу відбувається значно легше у позі «навпочіпки», оскільки так досягається краща прохідність прямої кишки.

При атонічних закрепах у щоденному раціоні треба збільши-

ти кількість продуктів, що містять велику кількість харчових волокон – фруктів, овочів і хлібних злаків. Одночасно необхідно довести добовий обсяг рідини до 1,5-2 л, вживаючи німецький чай, соки, кефір, мінеральні води (бажано гідрокарбонатно-магнієві, середньої мінералізації). Корисно вживати буряк, чорнослив, моркву, висівки.

При спастичних закрепах і при закрепах, обумовлених захворюваннями ануса й прямої кишки (геморої, тріщини та ін.), дієта повинна бути більш щадною. Лікування починають з безшлакової дієти з домішкою жирів, поступово додаючи в їжу овочі у відвареному вигляді, а потім і сири. М'ясо та рибу краще вживати у відвареному вигляді. Обов'язково необхідно вживати більше рідини. Інакше застосування харчових волокон або інших баластних речовин не дасть ніякого результату. Раціон не повинен містити хліб з борошна вищого сорту, здобу, жирні

сорта м'яса, вудженину, консерви, гострі страви, шоколад, міцну каву, чай. Обмежують каші з манної крупи, рису, вермішель, картоплю. Не рекомендують продукти, що викликають підвищене газоутворення (бобові, капуста, щавель, шпинат, яблучний та виноградний соки). Не треба вживати продуктів, які багаті на ефірні олії (редька, цибуля, часник, редиска).

Лікування хронічних закрепу потребує неабиякого терпіння від пацієнта. Лише дотримання всіх рекомендацій дає можливість досягнути реального успіху.

Основні заходи профілактики закрепу: дотримання певного часу дефекації (фізіологічно – вранці); режим харчування (приймання їжі не менше трьох разів на день); споживання продуктів, багатих на харчові волокна; достатня фізична активність; своєчасне виявлення та лікування захворювань, що сприяють розвитку закрепу.

Вплив деяких продуктів на перистальтику кишківника

Зменшують (провокують закрепи)	Збільшують (усувають закрепи)
Баклажани	Абрикоси
Печиво (з борошна вищого сорту)	Авокадо
Гранат	Ананас
Жирне м'ясо	Апельсини
Картопляне пюре	Запечена картопля
М'ясний бульйон (міцний)	Вишня
М'ятний чай	Горох
Чай (міцний)	Ківі
Груші (недостиглі, тверді)	Груші (перестиглі, м'які)
Рис (білий)	Капуста (добре розварена або кисла)
Банани (недостиглі, зелені)	Банани (перестиглі, м'які)
Чай (з рум'янку)	Полуниця
Здоба (особливо з жирним кремом)	Кабачки
Хліб білий	Морква
Хурма	Помідори
Чорниця	Квасоля
Чорноплідна горобина	Черешня
Шоколад	Чорнослив
Кава, какао	Шпинат
Яблучне пюре	Яблука (цілі)
Рисова, манна каша	Гречана, вівсяна, перлова каша
Червоне вино	Диня
Макарони	Буряк

Захід

ВІДВІДАЛИ КАРПАТСЬКИЙ ФОРУМ

Студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського взяли участь у першому Карпатському форумі Всеукраїнської молодіжної асоціації студентів-медиків, який відбувся нещодавно в Ужгородському національному університеті. Під час цього заходу учасники обговорили можливість молодіжних обмінів за допомогою Міжнародної федерації студентських медичних асоціацій (IFMSA), а також підписали міжнародний меморандум зі Словацькою асоціацією студентів-медиків. Загалом у форумі взяли участь 72 студенти з дев'яти вищих медичних навчальних закладів України, а також запрошені гості з м. Кошице (Словаччина).

ТДМУ представляли студенти Михайло Бандрівський, Лілія Гарасимчук, Юрій Вітковський, Богдана Перевізник, Ірина Пастишина, Марія Колочак, Олег Мельник, Петро Ваховський, Катерина Воробець, Володимир Прусський.

Упродовж двох днів студенти мали можливість послуhati відкриті лекції, взяти участь у воркшопах, пленарних і секційних засіданнях. Серед іншого учасники Карпатського форуму побували на лекції професора, заслуженого лікаря України Олександра Торохтіна, а також доцента, го-

ловного лікаря Закарпатського обласного Центру з профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІД Івана Миронюка.

З можливостями та процедурою участі в міжнародних обмінах сту-

дентів-медиків ознайомили національний координатор обмінів Словацької асоціації студентів-медиків Зузана Ревайова, а також національний координатор обмінів Татрстанської асоціації студентів-медиків Айназ Нігматзянова.

«За допомогою скайп-зв'язку поспілкувалися з колегами зі Словаччини. Під час цієї розмови обговорили аспекти міжнародної співпраці. Словацькі колеги пообіцяли, що докладуть зусиль, аби наш університет ввійшов до програми міжнародних обмінів», – розповів студент другого курсу медичного факультету Михайло Бандрівський.

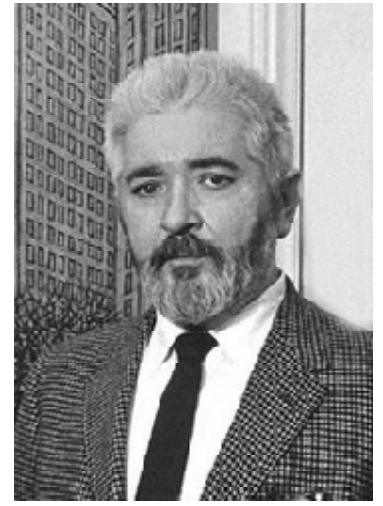
Під час форуму також розгля-

нули питання новації у галузі вищої освіти, зокрема, це стосувалося змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 року, яка зобов'язує студентів, що навчалися за формою державного замовлення, відпрацювати три роки за скеруванням після закінчення вишу. Найближчим часом асоціація студентів-медиків зорганізує Всеукраїнський «круглий стіл» з цього питання, аби почути думку кожного студента.

На Карпатському форумі подбали й про відпочинкову програму. Під час екскурсії Ужгородом делегати могли більше дізнатися про місто, побачити сучасні експозиції у «Галереї Ілько», а також побувати у кафе-музеї «Під замком».

**Прес-служба ТДМУ
Фото
Михайла БАНДРІВСЬКОГО**

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ – ВСЕСВІТНІЙ ГЕНІЙ З ТЕРНОПІЛЛЯ

мистецтві за останні тридцять років».

Окрім того, Яків Гніздовський виявив себе талановитим мистецтвознавцем. Його есе про сутність образотворчого мистецтва загалом і українського зокрема, вирізняє вдумлива аналітика з глибинним змістом, об'єктивна й не завжди приємна для українського читача своєю гостротою...

А ще він цікавився книжковим знаком, був членом редколегії журналу Товариства екслібрістів Великої Британії та членом Американського товариства любителів і творців цього знака.

Помер митець 8 листопада 1985 року в одному з нью-йоркських шпиталів. Тіло його було спалене, а попіл зложений в усьпальні єпископальної катедри святого Івана в Нью-Йорку.

1986 року побачила світ книга створених митецьких екслібрісів, 1987 року у Новому Орлеані було здійснене посмертне видання всіх його робіт, а в Нью-Йорку вийшла монографія-каталог всіх його графічних робіт. У травні-липіні 1990 року твори Гніздовського повернулися до України та здійснили мандрівку з Києва до Львова, зі Львова до Тернополя, а з Тернополя — до рідного села Пилипча. Так Яків Гніздовський повернувся на материзну.

У своєму заповіті митець просив поховати його у Львові. Це його останнє побажання з різних обставин вдалося втілити лише через 20 років. 5 листопада 2005 року прах Якова Гніздовського привезли із США та урочисто перепоховали на Личаківському цвинтарі. Односельчани привезли на могилу грудку землі з рідного села.

БІБЛІОТЕКА ПРЕЗЕНТУЄ

Степовик, Д. В. *Яків Гніздовський. Життя і творчість* [Текст] / Д. В. Степовик ; Дослідна фундація ім. О.Ольжича в США. – К. : Видавництво ім. Олени Теліги, 2003. – 222 с.: іл. – Бібліогр.: с. 184-189.

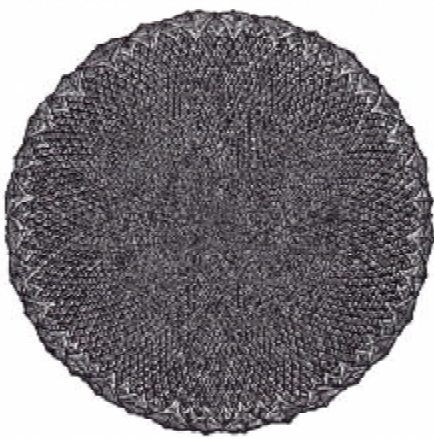
У монографії висвітлено життєвий та творчий шлях одного з найвидатніших майстрів образотворчого мистецтва українського зарубіжжя — Якова Гніздовського (1915-1985), більша частина життя його минула у США. Видання також вміщує перелік творів (малювальських робіт, гравюр, екслібрісів, рисунків), мистецтвознавчих статей митця, назви персональних, групових і постійних колекцій, де зберігаються твори майстра.

Із виданням можна ознайомитися в Тернопільській обласній універсальній науковій бібліотеці.

Олена ПРОЦІВ,
завідуюча відділом
інформації обласної
універсальної наукової
бібліотеки,
Ігор ГАВРИЩАК,
директор бібліотеки ТДМУ,
кандидат педнауки

Нинішній рік на Тернопільщині оголошено Роком Якова Гніздовського – українського митця, який подивував світ своїм багатогранним талантом. Він – відомий художник, який працював у різних жанрах живопису й графіки: портреті, пейзажі, натюрморті, іконописі, екслібрисі, книжковій ілюстрації, прикладній графіці. Його дереворити (чи як сам він їх називав – дереворізи) на грушевому та вишневому дереві стали справжньою окрасою світового мистецтва ХХ століття. А ще Гніздовський здобув славу талановитого скульптора, займався виготовленням художньої кераміки й гобеленів...

Роботи українського художника прикрашають Національний музей американського мистецтва у Вашингтоні, Музей образотворчих мистецтв у Бостоні, Віргінський музей образотворчих мистецтв у Річмонді, Музей мистецтв Філадельфії, Едісонівську галерею американського мистецтва в Андовері. Бібліотеку Конгресу США, приватні колекції Рокфеллера й Вудворта... Облаштувавши робочий кабінет, Президент США Джон Кеннеді

Я. Гніздовський. Соняшник. Дереворит

прикрасив його картинами Гніздовського «Зимовий пейзаж» і «Соняшник». Твори митця є навіть у музеях Японії, де мають неабиякий успіх, хоча мешканці цієї країни зазвичай сприймають не все, чим захоплюються європейці й американці, а тим паче — не все беруть до своїх музейних колекцій.

Особа Якова Гніздовського та його творча спадщина й нині у центрі уваги. Лише американські мистецтвознавці присвятили йому понад десяток поважних

монографій. Не залишилися байдужими до творчості нашого крайнина навіть китайські журналісти. Однак з-поміж написаного все-таки вирізняється монографія вітчизняного науковця Дмитра Степовика, відомого мистецтвознавця, дослідника сакрального мистецтва «Яків Гніздовський: життя і творчість» (К., 2003). Це — результат восьмирічного стажування в Українському музеї (Нью-Йорк), ретельного дослідження приватних колекцій у США, Канаді та Західній Європі. І найголовніше — автор мав змогу працювати з особистим архівом та чи не найбільшою збіркою мистецького доробку Якова Гніздовського завдяки добрій волі його дружини Стефанії Гніздовської.

Так, по суті, рядком за рядком, мазок за мазком — і народилася книга — як відкриття, визнання та пошана великого майстра, як спроба осмислення й трактування його мистецького дару, внутрішнього світу та його зовнішнього вияву-прояву.

Яків Гніздовський народився 27 січня 1915 року в селі Пилипча (нині Борщівського району Тернопільської області), в сім'ї церковного дяка-хлібороба, від шляхетського минулого якому дісталася у спадок хіба прізвище. Та не судилося йому стати хліборобом, бо ще під час навчання в початковій школі у хлопця виявився мистецький талант. Яків взявся малювати людей, краєвиди, домашніх тварин. Перші спроби були вдалими, тому вже з дитячих літ він був впевнений, що колись стане-таки малярем.

Батьки віддали обдарованого сина до Чортківської гімназії «Рідна школа», де він задля розваги прикрашав візерунками та квітами дівочі альбоми, готував афіші до гімназійних заходів, малював портрети друзів, ілюстрував рукописну гумористично-сатиричну газету.

Закінчивши гімназію, Яків продовжив навчання у Львівській духовній семінарії. Аби мати змогу займатися у приватній школі ужиткового мистецтва, працював уночі. Серед його нових знайомих — учасники Асоціації незалежних українських митців, відомий художник-карикатурист Едвард Козак, який запропонував юнакові ілюструвати львівську газету «Новий час» і журнал «Комар».

На молодого графіка звернув увагу митрополит Андрей Шептицький, який добре розумівся на мистецтві. Він же посприяв, аби Гніздовському була виділена стипендія для продовження художньої освіти у Варшавській академії мистецтв. Навчання перервала Друга світова війна та окупація Польщі. Гніздовський подався до Італії, а потім переїхав на Балкани, де й продов-

жив навчання в Загребській академії мистецтв у Хорватії. Там він займався здебільшого живописом, хоч уже тоді зацікавився дереворитом. Закінчив навчання із золотою медаллю, але ще на два роки зостався у Загребі, виконуючи замовлення хорватських видавництв.

1944 року художник перебрався до Мюнхена, де потрапив у табір для переміщених осіб. Тут у складних умовах вирвало українське мистецьке й літературне життя, для якого талант Гніздовського став справжньою знахідкою. Яків ілюстрував видання письменницького об'єднання «Мистецький український рух», був художнім редактором українського літературно-мистецького журналу «Арка», працював над афішами, підручниками, займався рекламною продукцією й водночас знаходив час і можливість для створення серії полотен на теми побуту українських вигнанців. І головне — саме у ті роки він починає серйозно займатися гравюрою, хоча, що правда, створив лише два дереворізи, та вони привели до народження самобутнього митця світового рівня.

1949 року митець виїхав до США, де працював дизайнером у рекламній фірмі, художником-оформлювачем у видавництвах, поєднуючи роботу задля прожитку з тим, що було поки що хобі — гравюрою. Трудився Яків самовіддано й уперто, аж доки доля йому не всміхнулася. Одного разу в кав'ярні він підняв картку, яку випадково впала в однієї з відвідувачок. Це була заявка на участь у груповій виставці в Мінеаполіському інституті мистецтв. Дізнавшись, що галантний чоловік — художник, пані запропонувала і йому взяти участь у майбутній імпрезі. А згодом Гніздовський довідався, що журі, яке очолював куратор естампів музею мистецтв у Нью-Йорку, відзначило його дереворит «Куць» другою премією, а Мінеаполіський інститут мистецтв придбав цю роботу для своєї колекції. Незабаром ще одна нагорода — на торгівельно-промисловій виставці штату Мінеота за картину «Яйця».

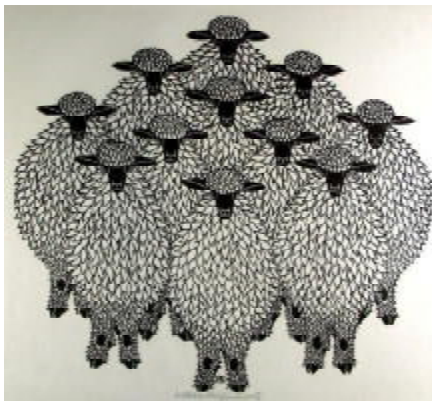
Підбадьорений першими успіхами, Яків Гніздовський вирішив стати вільним художником і переїхав до Нью-Йорка, де оселився в Бронксі біля ботанічного саду та зоопарку. Два роки змагання з нестатками, два роки напружених творчих пошуків допомогли виробити власний неповторний стиль. Якщо інші митці полюбили нарікати на важкі умови праці, фінансові проблеми, то, варто сказати, що Гніздовський не належав до таких. Бракувало грошей на людську натуру — то й що! Ось поряд зоопарк, де повно-повнісінько усіляких розмаїтих моделей, до

того ж гарних, цікавих і, головне, безкоштовних!

1956 року Гніздовський приїхав у Париж — уже як мистецька знаменитість! Його виставки викликали захоплення, проходили інтерв'ю кореспонденти престижних мистецьких видань, його запрошували на зустрічі та вечірки, а кожен крок українського графіка на французькій землі висвітлювався у пресі. Все це стимулювало Гніздовського й спонукало до подальшої праці.

Та за два роки Гніздовський разом із сім'єю назавжди повернувся до Нью-Йорка.

У 60-х роках минулого століття художник здобув справжнє міжнародне визнання. Його роботи широко експонувалися в країнах Африки та на Близькому Сході, у Великобританії,

Я. Гніздовський. Вівці. Дереворит

Західній Німеччині, Чехословаччині, Японії.

Яків Гніздовський ніколи не зосереджувався на чомусь одному, а випробовував усі можливості в межах різного матеріалу та техніки, був надзвичайно працюючим і продуктивним. Крім малювства й деревориту, художник займався оформленням та ілюструванням книжок, екслібрисом, рисунком, скульптурою, керамікою, ліноритом; проектував український друкарський шрифт, створював афіші до власних виставок, різдвяні й великодні листівки, запрошення на імпрези, відзнаки, марки, декоративні прикраси, гобелени...

І хоча самому Гніздовському ближчим до душі було малярство, визнання йому принесла саме графіка. Митець створив 377 гравюр, що є окрасою колекцій кращих музеїв світу. Його 54 екслібриси увійшли до книги «Гніздовський: есклібрис», яку Американський інститут графічного мистецтва визнав однією з найкращих публікацій 1986 року в США. Його дереворити стали темою окремого документального фільму «Вівці в дереві», який отримав нагороду на кінофестивалі в Нью-Йорку. У передмові до видання творів митця (1976 р.) куратор відділу графіки бібліотеки Гарвардського університету Пітер Вік писав: «Дереворити Якова Гніздовського є одним з найбагатших і найоригінальніших здобутків в американському графічному

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС ЗІ ВСТУПУ:

В аспірантуру з відривом від виробництва за спеціальностями:

- внутрішні хвороби;
- онкологія;
- патологічна фізіологія;
- фармакологія;
- нормальна анатомія.

В аспірантуру без відриву від виробництва за спеціальностями:

- біохімія;
- нормальна анатомія;
- стоматологія;
- фармакологія.

Термін подання документів з 1 червня по 31 серпня 2015 року.

Особи, які вступають до аспірантури, на ім'я ректора університету подають:

1. Заяву;
2. Особистий листок з обліку кадрів;
3. Список опублікованих наукових праць і винаходів. Аспіранти, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають наукові доповіді (реферати) з обраної наукової спеціальності;
4. Медичну довідку про стан здоров'я за формою № 286-у;

5. Копію диплома про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням отриманої кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, – копію нострифікованого диплома) (копії завірені печаткою відділу кадрів);

6. Посвідчення про складання кандидатських іспитів (за наявності складених кандидатських іспитів);

7. Копію паспорта та карти платника податків.

У клінічну ординатуру за спеціальностями:

- загальна практика-сімейна медицина,
- ортопедія і травматологія,
- хірургія.

Термін подання документів з 25 травня до 25 червня 2015 року.

Лікарі, які бажають вступити до клінічної ординатури, подають на ім'я ректора університету заяву, до якої додають:

- а) особистий листок з обліку кадрів;
- б) копію диплома про вищу медичну освіту та присвоєння кваліфікації спеціаліста «лікар» (завірена печаткою відділу кадрів);
- в) копію сертифіката про присвоєння кваліфікації «лікаря-спеціаліста» з певної лікарської спеціальності (завірена печаткою відділу кадрів);
- г) витяг з трудової книжки;
- г) список опублікованих наукових праць, винаходів і раціоналізаторських пропозицій (за наявності);
- д) виписку з протоколу засідання вченої ради вищого закла-

ладу освіти чи закладу післядипломної освіти з рекомендацією лікарю-інтерну на навчання в клінічній ординатурі.

У магістратуру за спеціальностями:

- акушерство та гінекологія;
- анестезіологія;
- внутрішні хвороби;
- загальна практика-сімейна медицина;
- неврологія;
- хірургія;
- психіатрія;
- стоматологія.

Термін подання документів з 1 до 31 серпня 2015 року.

Особи, які вступають до магістратури, на ім'я ректора університету подають:

- заяву;
  - особистий листок з обліку кадрів;
  - копію диплома про повну вищу медичну освіту (завірена печаткою відділу кадрів);
  - виписку з трудової книжки з записом про прийом на роботу в базовий заклад (установу) охорони здоров'я на посаду лікаря-інтерна;
  - рекомендацію спільного засідання СНТ і студентської ради університету;
  - рекомендацію вченої ради вищого закладу освіти до навчання в магістратурі;
  - список опублікованих наукових праць і винаходів (за наявності);
  - копію паспорта та карти платника податків.
- Адреса університету:**
м. Тернопіль, майдан Волі, 1, сектор аспірантури, клінічної ординатури та магістратури, тел. 52-45-54.

СТРУНИ ДУШІ

ТОБІ

Час змінював людську природу
І засівав в краю і горе, й біди.
І тебе, сина «ворога народу»,
Цуралися знайомі і сусіди.
Скільки ж твоїх надій позбавив крах
І глибину твоїх страждань не передати...
І тобі долю у мордовських таборах
Десятиліттями вимолювала мати.

РЕПРЕСОВАНИМ ДІЯЧАМ НАУКИ ТА КУЛЬТУРИ

Потрапили ви у вихор лихоліття,
Стирала ваші прізвища з книжок.
Та людська пам'ять і через століття
Все ж відчинила забуття замок.
Хоч має час і над життям звияту,
Та й він не зміг знівечити ваш Дух,

Прошли усі круги ГУЛагу
Ви, що були з когорта відчайдух.
Лишали Вас і звань й посад,
Життя, майбутнього, родини...
О, скільки мудрих нам дали б порад
І скільки ще зробили б ви для України.

ДІДОВІ СТЕПАНУ

Царство небесне Тобі, Діду!
Де твій порох – не знає рід.
Час не лишив від хати й сліду,
В якій твої діти з'явилися на світ.
Мозолисті були в тебе руки,
Під бляхою хата була у селі,
Ти не бачив своїх онуків,
Можливо, й вони були б «куркулі».
Та й Ти не бачив, як нова влада
Відбирала останнє в люде...
І як вигнала з хати сільрада
Твою дружину і двох дітей.

Валерій ДІДУХ,
доцент ТДМУ

Вічна пам'ять

1.05.1921-23.04.2015
Ректорат, профком, працівники і студенти ТДМУ імені І.Я. Горбачевського глибоко сумують з приводу смерті ветерана університету, колишнього асистента кафедри акушерства та гінекології
Олександри Іванівни ДЕТКОВОЇ і висловлюють щирі співчуття рідним та близьким покійної.

Відповіді на сканворд, вміщений у № 9, 2015 р.

1. Крушельницька. 2. Оболюня. 3. Яр. 4. Осаул. 5. Ори. 6. РГ. 7. Аркада. 8. Арик. 9. Орангутанг. 10. Лекало. 11. Роговцева. 12. На. 13. Акорд. 14. Табу. 15. Анна. 16. Об. 17. Боа. 18. Ма. 19. Кг. 20. Бокс. 21. Нота. 22. Сом. 23. Анка. 24. Ар. 25. Ерзац. 26. Ва. 27. Хата. 28. Красне. 29. Ех. 30. Данило. 31. Іглу. 32. Грива. 33. АТ. 34. Фа. 35. Цар. 36. Граф. 37. Бережани. 38. Сковорода. 39. Лакмус. 40. Го. 41. Лобановський. 42. Казуар. 43. Оранж. 44. АЗС. 45. Поло. 46. Укол. 47. Лото. 48. Сан. 49. Гра. 50. Волга. 51. Орт. 52. Льонар. 53. Рак. 54. Бубка. 55. Ост. 56. Ой. 57. Ра. 58. Мак. 59. Аборт. 60. Кума. 61. Ом. 62. Око. 63. Ольга. 64. Школа. 65. Ля. 66. Як.

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

2. Сказання давніх скандинавців			3. Пальто, риболовна сітка		
1. 			4. Частина бухгалтерського балансу	5. Дорощня сумка	6. Форма психічного розладу
			7. Слова до муз. твору	8. Смічкові інструменти	
			9. Нота		10. Літак
11. Кільчастий тюлень	12. Біологічний клас	13. Столиця Казахстану	18. 	14. Склепіння	16. Слов'янський бог
17. Водойма	19. Дівчина, що навчається у ВНЗ	20. Професія		21. Опуричне жва	22. Озеро в Канаді та США
24. Штат у США	25. Печатка	26. Сильне збудження	27. Літуча тарілка		
28. Брат дружини	29. Лорак	30. Країна в Західній Африці	31. Підвода		
35. 		32. Не проти	33. Бойова граната	34. Мисливська сумка	
		36. Місто в Румунії	37. Батий		
38. Риска	39. Кінцівка людини	40. Естонський співак	43. 	44. Асфальтований шлях	
41. Київський князь	42. Розбещена розкошами людина	44. Асфальтований шлях			
45. Хоткевич	46. Ріка в Південній Азії	47. 	48. У римлян – Гестія	49. Жіночий одяг в Індії	50. Телевізійна компанія
			51. Планета		
		52. Шанобливе звертання до українськ	53. Бик	54. Урочиста обичаянка	
55. Роговцева	62. 	56. Хуторовий звір	57. Млинці		
60. Пістолет		58. Біг коня	59. Квітка, сорт цукерок		
61. Телеканал			63. Мистецтво		
			64. Лисий демон у слов'ян		
65. Професійний посередник	66. Велика миска	67. Укр. письменник	68. Вороб'янинов		